Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULAUSKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States .... $2.50 To Foreign Countries .... $3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

. . CENTAI

No. 11 — So. Boston, Mass., Kovo (March) 15 d., 1923m. — Metai X

Prancuzai Užmušė 8 Vokiečius

ŽEMĖS DRĖBĖJIMAS.

Bootlegeris Suklampino Daug Valdininkų

KENKSMINGA AUDRA.

Lietuvos Žinios

ĮVEŽIMAI PASIDIDINO.

PRANCUZAI UŽMUŠĖ 8 VOKIEČIUS.

RECKLINGHAUSEN. Pereito sekmadienio vakare Ruhr'o šalyje Recklinghausen'o apielinkėje buvo susirėmimai vokiečių su prancuzais. Aštuoni vokiečiai yra užmušti, vienas prancuzas ir trys vokiečiai sužeisti. Recklinghausen'o apskrityje paskelbtas karo stovis.

Prancuzai išsiuntė daugiau kareivių į Buer, kur pereito šeštadienio naktį buvo užmuštas prancuzų vienas karis ir vienas civilis valdininkas.

Ruhr'o šalyj įsijušinimas didinasi. Vokiečiai savo aštuonis užmuštuosius laidojo su didžiausiomis iškilmėmis, kas da labiau kėlė vokiečių upą prieš prancuzus.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS.

MANCHESTER, N. H., kovo 12 d. Šį vakarą apie 8 valandą pajusta du kartu žemės drebėjimas pietinėje New Hampshire dalyje. Abu kartu drebėjimas buvo tik po kelias sekundas, jokios blėdies nepadarė, tik nugąsdino kaikurių miestelių gyventojus. Namai pasipurtė, langai ir indai subarškėjo ir buvo girdėtas trenksmas, panašus į perkuno trenksmą — tai ir viskas. Gyventojai manė, kad kur nors ekspliodavo koki didedi sprogstančios medžiagos sandėliai.

"BOOTLEGERIO" SURAŠAS

WASHINGTON, D. C. Kovo 12 d. policija suareštavo Joseph E. Connors, kaltinamą už nelegalį degtinės pardavinėjimą. Pas jį rado surašą vardų tų, kuriems jis pardavinėjo degtinę. Surašė yra apie 500 vardų. Washingtono valdininkai nustebo skaitydami laikraštyje vardus to "butlegerio" kostumerių, nes ten rado vardus armijos ir laivyno aukštųjų valdininkų, taipgi vardus valstybės departamento valdininkų. Buvo paskelbtos pravardės tik iki raidei R, ir laukiama, kad sekančią dieną bus paskelbti vardai prasidedanti iš sekančių alfabeto raidžių.

Buvo ir pirmiau suareštuotas ne vienas "butlegeris" ir paimta surašai, bet tai yra pirmas atsitikimas, kad policija viešai paskelbė slaptai perkančiųjų degtinę vardus.

Kadangi tarp "butlegerio" kostomerių yra kareivijos ir civiliai valdininkai, tai šis įvykis skamba po visą Ameriką, ir visi atydžiai laukia ką valdžią su tuo darys. Einąs Laivyno Sekretoriaus pareigas Roosevelt'as pasiskubino pareikšti, kad visas reikalas esąs civilės valdžios rankose. Kas kita, esą, butų su jureiviais, jei butų prirodyta, jog degtinė buvo pardavinėjama laivyno departamento skyriuje.

Einąs karės Sekretoriaus pareigas Davis pareiškė, kad vien rastas surašė vardas nieku neatsiliepia į kario pareigas, ir jei esąs reikalas daryti tame kokis tyrinėjimas, tai tas esąs civilės valdžios reikalas.

Valstijos sekretorius Hughes, paklaustas, ką jis mano daryti su tais civiliais valdininkais, kurių vardai yra "bootleger'io" surašė, nusijuokė ir pasakė: "Aš neturiu nieko pasakyti."

Prohibicijos Komissijonieriaus Haynes nėra namie, tad prohibicijos departamentas nieko nedarė.

Iš advocate-general teisdario kanceliarijos pareikšta, kad tie, kurių vardai rasta surašė, tik tada gali buti nubausti, jei pas juos bus rasta nelegalė degtinė.

KENKSMINGA AUDRA.

CHICAGO, ILL., kovo 12 d. Šiandie baisi viesula perėjo per Mississippi pakalnę, išvartė daug namų, išrovė telegrafo ir telefono stulpų ir daugiau kaip dešimtį miestelių visiškai atskyrė nuo susinešimo su likusiuoju svetu. Kada susisiekta su viesulos izaliruotais miestais, tai sužinota, kad yra užmuštų žmonių ir sugriautų namų. Pinson, Tenn. užmušta keli žmonės, didžiumoje negrai, nuversta pusšimtis namų ir numesta prekių traukinys nuo bėgių.

Vėjas ir lietus su perkunijomis perėjo per Chicagą.

Pietiniame ir viduriniame Wisconsin'e vėjas su sniegu sulaikė susinešimą geležinkeliais ir telefonais.

Iš kitų miestelių ateina taipgi žinios apie viesulos užmuštus ir sužeistus žmones.

AMERIKOS ĮVEŽIMAI PASIDIDINO.

WASHINGTON, D. C. Komercijos skyriui praneša, kad 1922 m. įvežimai į Ameriką, sulyginus su 1921 m., pasididino. 1922 m. įvežimų į Ameriką buvo už $3,116,054,000, t. y. $606,906,000 daugiau negu 1921 m. Pereitą gruodžio mėnesį įvežta į Ameriką prekių už $298,000,000, gi 1921 m. gruodžio mėnesyje įvežta už $237,495,505.

PASIDĖJIMAI PAŠTE PASIDIDINO.

WASHINGTON, D. C. Pasidėjimai paštų iždinėse pirmu kartu į dvejus metus viršyja išėmimus. Nuo 1921 m. sausio mėnesio pasidėjimai tovienio mažėjo, nes kiekvieną mėnesį buvo daugiau pinigų išimama, nė kaip pasidedama. Bet šiuos metus sausio 31 d. paštuose buvo pasidėta $131,566,000, gi vasario 28 d. pasidėjimų buvo $132,072,000, t. y. viršiaus $506,000.

Pasidėti pinigus pašto iždinėje yra saugi vieta, bet mokamas mažas nuošimtis — tik 2%. Ir reikia išlaukti pilnus metus (arba daugiau), kad gauti tas nuošimtis. Nuošimtis skaitomas nuo sekančio mėnesio pirmos dienos, tad taip išeina, kad jei kas pasidės į pašto iždinę $100 1921 m. sausio 1 d. ir išsiims 1922 m. sausio 30 d., jis negali gauti jokio nuošimčio, nors jo pinigai iždinėje išbuvo vienus metus ir beveik vieną mėnesį. Mat, nuošimtis skaitosi tik vasario 1 d., tad truksta vienos dienos iki pilnų metų (pagal pašto tvarką) ir jokio nuošimčio nemokama. Toks keistas nuošimčių skaitliavimas daugelį sulaiko nuo pasidėjimo pinigų į paštų iždines.

ANTANAS IVAŠKEVIČIUS
A. L. T. Sandaros Iždininkas

Sandariečių atstovas, tik ką grįžęs iš Lietuvos, kuriam Sandara rengia maršrutą po Amerikos lietuvių kolionijas.

KASTANTAS NORKUS

Amerikos Valdžios Laivyno "United States Lines" generalis atstovas Lietuvai. p. Norkus atvyko Amerikon "United States Lines" reikalais ir grįžta Lietuvon sekantį gegužės mėnesį.

MARŠRUTAS

Bostono Lietuvių Atstovo Antano Ivaškevičiaus ir Kastanto Norkaus, Suvienytų Valstijų atstovo Lietuvoje.

Kurie sugrįžo šiomis dienomis iš Klaipėdos krašto į Ameriką nušviesti amerikiečiams Lietuvos padėtį.

Maršrutas prasidės kovo 18 d. ir tęsis iki balandžio 18 d. Sekančiai:

Massachusetts valstijoje nuo kovo 18 iki kovo 25 d.

Connecticut valst. nuo kovo 26 d. iki kovo 31 d.

New York ir New Jersey nuo balandžio 1 d. iki 7 d.

Pennsylvania valst. nuo balandžio 8 iki 14 d.

Chicagos apielinkėje nuo bal. 14 d. iki 18 d.

Maršruto reikale kreipkitės sekančiu antrašu:

Maršruto Komitetas,
327 E St., So. Boston, Mass.

J. GUDŽIUNAS.

Am. Liet. Akc. B-vės "Rubas" direktorius. Atvažiavo iš Lietuvos kovo 3 d. laivu "George Washington. Jo tikslas, kad galutinai užbaigti bendrovės reikalus link didelių biznių įrengimų Lietuvoje. Taipgi jam važinėjant su prakalbomis po lietuvių kolionijas yra įgaliotas Tauragės apskr. mokyklai rinkti aukas.

GOMPERSAS SVEIKSTA.

NEW YORK. Samuel Gompers, Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas, kurs buvo apsirgęs influenza, pragyveno ligos krizį, ir jei neatsiras naujos komplikacijos, tikimasi, kad jis neužilgo galės išeiti iš Lenox Hill ligoninės.

200,000 MARKIŲ UŽ MERGOS NUKIRPIMĄ.

BOCHUM. Vokiečiai taip įpykę ant prancuzų, kad nutarė nukirpti plaukus kiekvienai vokietei, kuri susidės su prancuzų kareiviais ar kitais prancuzais. Susitvėrė tam tikras "Žirklių Kliubas," kurs mokės 200,000 markių kožnam, kas tik nukirps plaukus pagautos su prancuzu vokietės.

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNAS.

D-ro Zauniaus vietoj skiriamas b. Olandijai atstovas p. Aukštuolaitis.

P. Paikes'o vietoj esąs paskirtas nuo Sovietų Rusijos atstovu Lietuvai p. Koževnikovas.

B. Viceministeris S. Grinkevičius išteisintas. Vasario 7 d. Aukščiausias Tribunolas išteisino b. susisiekimo viceministerį Grinkevičių dėl nepriežiuros anglių pirkime. Nors p. Grinkevičius galėjo amnestija pasinaudoti ir tada bylos butų nebuvę, bet jis to nepanorėjo.

MAŽOJI LIETUVA.

Ek. KLAIPĖDA. Vokietijos gelžkelių tarnautojų sąjunga pradėjo rinkti visoj Vokietijoj aukas žuvusių didžiojo karo metu 14,000 karo gelžkelininkų šeimynų sušelpimui. Tai buvo ir anksčiau daroma ir Klaipėdos krašto gelžkelininkai aukojo tam reikalui. Dabar gi, stojus naujai valdžiai, kviečiami aukoti, dalis Klaipėdos krašto gelžkeliečių atsisako, nes jie turį duoti aukštesniems tikslams, butent Klaipėdos krašto atvaduotojams — savanoriams šelpti.

VESKITE ZITIETES.

"Šventos Zitos" tarnaičių draugijos susirinkimas nutaręs leisti draugijos nariams tekėti ir tekančioms buna "pasoga" duodama.

MOKYKLAS NAIKINA.

E. VILNIUS. Lenkai išmetę 1921 metuose iš rumų Borunuose gudų mokytojų seminariją ir internatą, dabar ten steigia savąją seminariją; jau paskelbta mokinių priėmimas ir žadama juos kvosti, kada kas atvyks.

SPEKULIACIJA POLIETYBE

E. VILNIUS. čia lenkų laikraščiai atspausdino žinelę, kad lietuviai mokytojai nesistengią išgauti lenkų pilietybę, ir tai laikoma priekaištu. Bet kai asmenų eilė kreipėsi tuo reikalu kur reikiant, tai jiems tos pilietybės nedavė, aiškindami tuo, kad jie gimę ir gyvenę ne lenkų teritorijoj. Tuo tarpu pp. Vimbarams, Nekrašams ir k. šita aplinkybė nepakenkia.

"GARSAS" SUKONFISKUOTAS.

Vietos valdžia sukonfiskavo "Garso" 5 Nr. Už ką konfiskuota nepranešta. Spėjama, kad tai padaryta ar už straipsnį, Sikorskio "kacykai" arba už "pasikalbėjimą" (lietuvio su lenku).

LIETUVIŲ VAKARAS.

E. VILNIUS. Blaivininkų vakaras įvyko vasario 2 d. programa, kuri buvo anksčiau paskelbta. Vakaro naujiena — "Onytės vestuvės," lyg ir operetė iš musų liaudies vestuvių apeigų. Tema labai dėkinga. Statyta tik vienas aktas. Esą ir daugiau jos parašyta. Pirmas aktas — apeigos pas jaunąją ligi išvažiuojant bažnyčion. Atlikta buvo gana gerai.

Be to, vaidinta farsas "Guminiai batai" — menkas veikalėlis.

Jaunučiai skautai parodė keletą gimnastikos dalykėlių. Skautų šokiai gerai pasisekė. Vakaras pasibaigė žaislais ir šokiais.

LENKŲ ALGOS.

E. VILNIUS. Kinematografų kontroliavimą Vilniaus miesto magistratas pavedė p. Mankovskiui, kuriam paskyrė 359 tukstančius mėnesinės algos ir be to jis gaus nuošimtį nuo kinų mokesnių pelno, jei tas pelnas viršys 500 milijonų markių. Kiti kontrolieriai gausią 10 tukstančių dienai.

LITUS GAUDO.

Ek. LAUKSARGIAI. Krintant vokiečių markei, čia išsiplėtė spekuliacija litais. Valdžios įstaigos kol kas nedaro žygių tai spekuliacijai kelią užkirsti. Litai gaudomi smarkiau, negu doleriai. Pasitaiko, kad krautuvininkai, pamatę pas pirkėją litų, nenori už markes prekių parduoti.

KONTRABANDININKAI ŠAUDOSI.

Ek. LAUKSARGIAI. Nežiurint į tai, kad Klaipėdos krašto siena su Lietuva yra oudriai saugojama, kad nepraeitų joks asmuo iš D. Lietuvos ar atgal, vis tik spirito šmugelis nedaug ką sumažėjo. Kontrabandininkai, užklupti Klaipėdos krašto savanorių ar D. Lietuvos pasienio sargybos, dažnai net šaudosi,

CHULIGANŲ DARBAI.

Klaipėdoj vasario 5 d. naktį į bestovinčius sargyboj du lietuvius savanorius kokie—tai du vokiečiai paleido šuvį ir sužeidė vienam kareiviui koją.

Naktį į vasario 4 d. suimta apie 20 girtų triukšmadarių, kurių keletas armijos vadų nubausti areštu, kiti gi pinigais po 50,000 m.

ŠAULIŲ ATSTOVAS KLAIPĖDAI.

Lietuvos Šaulių Sąjungos C. V-ba yra paskyrusi Aleksą Marcinkevičių atstovu prie Klaipėdos krašto. Valdžios. A. Marcinkevičius Klaipėdiečiams jau žinomas, kaipo jų artimas draugas sukilimo metu.

DAR VIENO KARŽYGIO LAIDOTUVĖS.

Klaipėdos apskrities ligoninėj pasimirė sargyboj peršalęs ir apsirgęs plaučių įdegimu vienas iš savanorių.

Laidotuvės buvo didelai miniai lydint ketverge, vasario 8 d. miesto kapuose.

VILNIUS.

Jau ir markių pritruko.

E. VILNIUS. Lenkų vidaus reikalų ministerija, susitarusi su finansų ministerija, leido Vilniaus miesto tarybai pasiskolinti iš miestų banko deficitui padengti paskolą, bet ne 700 milionų markių, kaip buvo prašiusi Taryba, gi tik 300 mil. markių. Be to lenkų ministerija pabrėžia, kad ši paskola jau paskutinė ir todėl raginama miesto magistratas, kad miesto ukyje butų pritaikoma kuodidžiausias taupumas. Reikalinga sužinoti miesto tarnautojų skaičių, numušti jiems algas, o taip sutvarkyti miesto įmonės, kurios duoda valstybei tik deficito.

MELAGINGAS SKUNDAS.

Lenkų atstovas prie Tautų Sąjungos p. Askenažy įteikė Sąjungos Tarybai notą, kurioje skundžia Lietuvą pasiremdamas pramanytomis žiniomis. Ir taip Eltos užginčijama:

KAUNAS, kovo 3 d. (Elta). Lietuvių kariuomenėje ir šauliuose vokiečių nėra; karininko Drobio niekados nebuvo; proklemacijos nebuvo išlipintos; Lietuvos karininkas Lukoševičius paimtas nelaisvėn ne lenkų, bet musų teritorijoje laike patikrinimo sargybų; nei vienas lietuvių kareivis nepaimtas nelaisvėn neutralėje zonoje; Lenkų karininkas Stepnowski 15-to batalijono paimtas musų pusėje; lenkai operavo 15-tu, 31-mu ir 43-čiu batalijonais. Lenkai paimti nelaisvėn ties Strzelciški, Smoluki, Narulance, musų teritorijoje. Netiesa, kad vedamos delimitacijos klausimu derybos,

(L. I. B.)

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Kastantas Pivoriunas.

Prie 10 kp., New Haven, Conn.:
S. Cverka.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Adomas Burneika,
Liudvikas Leščinskas,
Kazys Tamulionis,
Pranas Gustaitis.

BALANDŽIO MĖNESIO BELAUKIANT.

Jau vos dvi sąvaites laiko turime iki balandžio mėnesio, kuriame sulyg buvusio Seimo nutarimo, mes, Sandariečiai, visi bendrai pasidarbuosime savo organizacijos labui; kad sutvirtinti musų organizaciją, pagerinti organo spaustuvę, kad galėtume sekmingiau darbuotis tarpe musų brolių išeivijoje ir dėlei tėvynės labo.

Musų pasidarbavimas balandžio mėnesyje beabejo žymiai sustiprįs musų organą. Daugelis kuopų jau smarkiai rengiasi. Taipgi rengiasi daugelis pavienių Sandariečių, kurie yra pasirįžę kodaugiausiai pasidarbuoti. Daugelis jau yra pareiškę, kad per tą mėnesį prirašys prie Sandaros po kelis naujus narius arba skaitytojus, kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Tas yra pareiga kiekvieno iš mus. Jeigu mes visi sykiu stosime į darbą, tai nuveiksime didelį darbą ir nesijausime suvargę.

Šiame balandžio mėnesyje mes turime kiekvienas pasiimti sau už pareigą atlikti sekančius darbus:

1) Kiekvienos kuopos pareiga surengti bent kokį vakarėlį: prakalbas, sceniską perstatymą, paskaitas, arba šiaip draugišką vakarėlį. Jeigu kiekviena kuopa tą išpildys, tai per 81 kuopą bus atliktas neapsakomai milžiniškas darbas.

2) Kiekvienos kuopos yra užduotis tame mėnesyje kiek galima daugiausiai gauti naujų narių, taipgi ir narių rėmėjų, kurių daugel mes turime, nors viešai jie nepasirodo. Jei tik mes su atsidavimu darbuosimės tame reikale, tai musų narių rėmėjų skaitlius žymiai padidės, nes daug yra musų vienminčių, kurie viešai su mumis negali darbuotis dėl tam tikrų gyvenimo aplinkybių, vienok pilnai atjaučia musų idealams ir mus remia prie kiekvienos progos.

3) Kiekvienos kuopos yra pareiga tame mėnesyje kiek galima daugiausiai paskleisti musų dvasios literaturos; pardavinėti "Sandaros" laidos knygas, kaip tai: "Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje," Dr. J. Šliupo, ir "Amerikiečiai Lietuvoj," p. Venclenės, kuri šiandien lankosi po Am. lietuvių kolionijas. Šios knygutės yra labai naudingos turėti kiekvienam lietuviui. Taipgi pardavinėti r kitų laidos knygas, kurias galima gauti Sandaros knygyne.

4) Kiekvienas Sandarietis turi pasiimti sau už pareigą, kad tame nėmesyje užsimokėti savo mokestis, jei išgalima, tai iš anksto už visus metus, nes kada centran antsyk įeis daugiau finansų, tai bus galima jų dalį įvesdinti biznio praplėtimui.

5) Taipgi kiekvienas Sandarietis yra kviečiamas, kad tame mėnesyje prirašytų po naują narį arba skaitytoją. Visiems pasidalinus, tas darbas bus nesunkus ir musų organizacija pasidvigubįs narių bei skaitytojų skaičiumi.

Iš Centro arba Administracijos pusės tame reikale kaip kuopoms taip ir pavieniams nariams bus duodama parama, kiek bus galima. Sandaros Administracija tame mėnesyje iš savo pusės duos dovanas šių metų Sandaros Kalendorių kiekvienam prisirašiusiam naujam nariui arba skaitytojui. O jei naujas narys arba skaitytojas jau turėtų kalendorių, tai, sulyg nurodymo, pasiųsime jo giminei Lietuvon.

Tad į darbą visi kaip vienas! Amerikiečiai lietuviai jau suprato musų tikslą ir įvertina musų darbus. Musų draugų skaičius kasdien didinas, naujos kuopos tveriasi. Jeigu mes visi gyvai stosime į bendrą darbą, tai kiekvienas Amerikietis lietuvis tėvynainis, trokštantis gerovės savo tėvynei, stos į musų eiles darbuotis savo tėvynės labui. Mes atėję į savo darbų vidurkelį neprivalome nuilsti, bet su padvigubinta energija žengti pirmyn, kol Lietuva galutinai bus laisva, kol neužplevėsuos ant Gedimino Kalno Vilniuje trispalvė Lietuvos vėliava, nes tai musų yra tikslas ir tą remia, to trokšta kiekvieno lietuvio prakilni širdis.

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

HUDSON, MASS.

Sandariečių prakalbos ir komunistų ablavas su verksmais.

Musų miestukas nedidelis, jame tarp kitataučių gyvena keli šimtai lietuvių šeimynų. Tautinis judėjimas buvo visai aprimęs, nes čia buvo įsigyvenę fanatizmo vergai komunistai, kurie nustelbė visą veikimą. Lygiai kaip kad ukininkas — jei gerai neišdirba žemę, tai ji, vieton naudingų javų, apauga įvairiais augmeniais, kurie niekam nėra naudingi. Taip buvo ir pas mus, Kadangi tautinės dirvos veikėjai nebuvo susiorganizavę, tai tas nelemtas gaivalas, žydelio Trockio vergai, buvo įsigalėję ir kaipo kokie piktšašiai vargino lietuvišką kuną.

Bet štai kovo 4 d. ir mums žybtelėjo tautinio susipratimo kibirkštėlė, nes tą dieną pas mus atsilankė su prakalbomis: Sandaros sekretorius- Administratorius K. J. Paulauskas ir buvęs Sandaros vice-pirmininkas A. J. Gotautas ir suorganizavo A. L. T. Sandaros 81 kuopą.

Pirmiausiai kalbėjo K. J. Paulauskas, darydamas peržvalgą 40 metų tam atgal, primindamas Dr. J. Basanavičiaus "Aušros" laikus, ir šiame kovo mėnesyje sueina 40 m. jubilėjus nuo "Aušros" pasirodymo, kuri buvo pirmas spindulys lietuvių tautinio atbudimo, nes lietuviai išvydę tuos pirmuosius "Aušros" spindulius, pradėjo kilti iš amžino vergija užmigdyto miego ir daėjo iki to, kad pajiegė apsiskelbti savo tėvynę laisva nepriklausoma valstybe. Tolesniai kalbėdamas apie šiandieninę Lietuvos padėtį, kvietė visus į bendrą lietuvių valstybinį darbą, kad apsigynus nuo įvairių išlaukinių užpuolikų, kurie tyko išplėšti musų sunkiai iškovotą laisvę. Taipgi nurodė musų taip vadinamų komunistų apjakimą, kurie užurpuoti Rusijos žydiškų agentų, blaškos kaipo sapnai leisdami uždyką brangų laiką.

Antras kalbėjo A. J. Gotautas, kuris taipgi savo kalboje aiškiai nurodė šiandieninio momento svarbą, nurodydamas musiškių komunistų netaktą ir tuščias betiksles svajones, atsidavimą dirbti tam, ką jie patys nežino kam.

Šios prakalbos buvo musų komunistams, kaip kad žydams ilgoji naktis. Tie musų "tovariščiai" visą laiką vos tik galėjo nusėdėti: zulinos, trynės, tarytum sėdynės buvo adatų prikaltos. Mat jie jautėsi esą didžiausiais galiunais; per keles dienas kaipo arbuzai išaugo į didžiausius mokslinčius, na, o čia kalbėtojai be pasigailėjimo į šmotus daužė jų raudonąjį internacionalą.

Po prakalbų kalbėtojai reikalavo, kad duotų klausimų. Tuo iš visų kampų, kaip širšių apnykti net po kelis sykiu sustoję pradėjo statyti klausimus. Mat kur čia sulauksi eilę klausimui, kad jau esi įkaitintas iki aukščiausio laipsnio. Į kiekvieną klausimą kaip vienas, taip ir kitas kalbėtojas atsakė, kad musų tovariščiai netik kad nusėdėti, bet ir nustovėti negalėjo, nes jie pamatė savo internacionalo tuštumą, kurį jokiu budu negalėjo apginti. Pagalios, matydami, kad jau bėda, atsistoja Baronas, vos tik nusilaiko ant drebančių kojų ir su ašaromis bėgančiomis per komunistišką veidą, dar stato klausimą ir tarytum maldauja, kad juos taip nebaustų už jų kvailumą. Pagalios pamatė, kad jau galutinai apsvaigianti, tai vienas užkamandavojo: "Vyrai, imkit už kepurių ir eime." Matyt, kad tai dienai jis buvo jų "staršij komandyr". Ir visi išėjo iš svetainės.

Tą dieną musų tovariščiai buvo manę surengti diskusijas temoje: "Ar yra reikalas senberniams ženytis." Bet kiek teko girdėti, tai diskusijos neįvyko, nes kurie buvo kiek tvirtesni, tai vienas kitą ramino dėl buvusių prakalbų, o silpnesnieji bėgo jieškoti "naminės," kad "sutaisius" suirusius nervus.

Valio Hudsoniečiai! Seniai jau mums reikėjo tokios organizacijos, kaip kad Sandaros kuopa. Dabar, sulaukę kuopą savo tarpe, turėsime progos suėję į vieną burelį bendrai pasidarbuoti savo tėvynės labui. Tad kiekvienas Hudsono lietuvis koveikiausiai stokime į šią kuopelę, kad bendrai besidarbuodami išrautume tas usnis ir piktdagius iš lietuviško dirvono.

Sandarietis.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. Sandaros 36-tos kuopos veikimas.

Mėnesiniame susirinkime kovo 4 d. L. M. D. Name, apart mažesnių tarimų, nutarta ir šie svarbesni dalykai: kovo 20 d. Jukeris ir Sikstikas Lietuvių Piliečių name, 2226 Jane St., S. S. (Piliečiai savo svetainę suteikė uždyką Sandariečiams). kovo 24 d. krutami paveikslai L. M. D., 142 Orr St., parodys J. Malonis. Paveikslai lietuviški. Tuo po Velykų balius L. M. D. Neme. Balandžio 14 d. pats svarbiausias— pasikviesti Clevelando artistus, kad suloštų tą istorišką veikalą "Juozapas ir Zalbora" ir "Paraono Sapnas" apie septynias karves riebias ir septynias liesas. Svetainė da nepaimta, tai negalima pasakyti, nė kada, nė kokioj svetainėj, bet tik galima paminėti, kad bus tuo po Velykų. Prie kvietimo Clevelandiečių prisideda ir N. S. 43-čia kuopa, tai šiodvi kuopos, kurios narių priskaito netoli 500, veikdamos iš daikto, gali daug nuveikti. Todėl, jei Clevelandiečiai gerai atvaidįs "Juozapas ir Zalbora," tai gaus ir da kartą atvažiuot ir sulošti "Salomę," kurią dabar mokinasi.

Taigi Pittsburgo Sandariečiai veikia. Jiems pasidarbavus buvo surengta 5 metų Lietuvos Respublikos sukaktuvių paminėjimas, kuriame Lietuvos Šauliams pasiuntė Vilniaus atvadavimui suvirš $200.00. Dabar pakvietus Clevelandiečius bus proga pamatyti gerą istorišką veikalą.

Sandarietis.

Korespondencijos.

AMSTERDAM, N. Y.

Pilietės V. V. Vencienės atsilankymas,

Amerikos Liet. Tautinės Sandaros 67 kp. surengė prakalbas gerbiamai Vencienei vas. 23 d. 1923 m., bet dėl susivėlavimo traukiniui gerb. L. Moterų Globos Komiteto įgaliotinė Vencienė atvyko apie 10 val. vakare, tai prakalbos tapo atidėtos ant 24 d. tai yra subatoj 7:30 val. vak. Subatos popietį pilietis A. J. Lukšis ir gerbiama V. Vencienė perėjo per kaikurias lietuvių įstaigas, ir surinkta $34.00 Lietuvos našlaičiams, ir vietinis kunigas, gerb. J. Židanaviče gerai rėmė ir vyskupo Karevičiaus laišką perskaitęs net apsiašarojo, kad "Darbininkas" ir "Garsas" šmeižia tų moterų prakilnius darbus.

7:30 val. vakare prasidėjo prakalbos. Vakaro vedėjas buvo Sandaros pirmininkas A. J. Lukšis. L. M. G. Komiteto įgaliotinė gerb. V. Vencienė nupasakojo našlaičių vargus ir visą jų užlaikymą, taipgi visą Lietuvos padėtį ir kovą už pramonę ir industriją su žydais. Žmonėms jos kalba patiko, nes sakė tikrą tiesą, nes gerb. Vencienė Amerikoj gimus ir mokslą baigus, ir tik pastaruosius dvejus metus pagyvenus Lietuvoj, tai sulygina, kad Lietuvoj nėra tokių patogumų, kaip Amerikoj, bet jai begyvenant tuos dvejus metus daug persikeitė ir pagerėjo ir vis eina geryn Lietuvos reikalai.

Sekė aukų rinkimas. Sandariečiai nieko neturėjo su aukomis, nes pirmininkas pašaukė Lietuvos Laisvės Paskolos Komiteto kasieriaus moterį, gerb. Juliją Jurkunienę, kad butų kasiere, o Stasę Puriutę raštininke ir kad jos pažiurėtų našlaičiams pinigus. Surinkta našlaičiams taip:

Per biznierius $34.00.

Per prakalbas pinigais $144.80.

L. L. Pask. banų $50. ir pasižadėta War Savings Stamp $10.

Taip, kad viso davė našlaičiams jos atsilankymas $238.80.

Išlaidų buvo už apgarsinimus ir svetainę $10.50. Tai našlaičiai gaus $228.30.

Garbė Amsterdamo lietuviams už jų geras širdis, dar didesnė garbė priklauso toms dviems moterims, Vencienei ir Sleževičienei, už jų nenuilstantį darbą tokiems prakilniems tikslams.

Atminkit, geraširdžiai lietuviai! kas yra biednesnis už mažutėlį kudikį, kuris netik negali maisto pasigaminti, bet ir vienas pavalgyti.

Bet, va, atsiranda bolševikų bernų, kurie drįsta niekinti tokį šventą darbą. Kaip "Darbininkai," ir "Garsai," taip prisideda ir tikrieji bolševikai, nes vasario 25 d. buvo su prakalba kokis Bimba. Apie jo kalbą nenoriu nieko rašyt, nes jau visuomenė gerai jį pažįsta tą nepraustaburnį, kuris vartoja tokius šlykščius žodžius, kad ir paskutinis valkata nedrįstų prie publikos vartoti, ir gerbiamą V. Vencienę visokiai žodžiais koliojo už jos naudingus darbus. Aš tikiu, kad visuomenė atskirs gerą nuo blogo, taipgi ir nubaus, pagal savo nusprendį.

Kalnaberžis.

BALTIMORE, MD.

"Keleivio" No. 8 iš vasario 21 d., tulas slapukas K. A. Budvietis, kurį aš pažįstu kaipo Kazį A. iš Budviečių, rašo korespondenciją iš Baltimorės, kurioj nieko tikro nepasako, o tik atkartoja seniai bobų nudėvėtas pasakas. Ir į tuos jo plepalus aš nekreipčiau atydos, jeigu tenai nebutų užkliudyti vietos Sandariečiai. Budvietis, kuris niekad nebuna blaivas, jo protas ir akys visuomet yra apdumptos mėnulio skystimėliu, ir jisai niekad negauna progos ateiti į prakalbas, taipgi nėra buvęs nė prakalbose, apie kurias rašo. Štai jo argumentai ant Sandariečių: "Kaip visur, taip ir pas mus lietuviai darbuojasi Lietuvos labui. Štai musų Sandariečiai, išgirdę apie Klaipėdos lietuvių sukilimą, surengė prakalbas ant 30 d. sausio. Kalbėti pakvietė J. O. Širvydą su Širvydiene. Nors kalbėtojus pakvietė iš kito miesto, bet patįs Sandariečiai į prakalbas neatsilankė. Kaipgi jus, vyrai, galite pagelbėti Klaipėdiečiams, kad prakalbose nė žmonių nė pinigų!" Jeigu Budvietis butų nors pas vieną bobelę paklausęs, ir ta jam butų pasakius, kad aukščiau minėtos prakalbos buvo rengiamos nė Sandariečių, bet Baltimorės Lietuvių Tarybos, prie kurios priklauso ir Sandaros 5 kuopa. O kad į prakalbas žmonių neatėjo daug, tai ne Sandariečių kaltė, bet Budviečio vienminčių Trockinių, kurie visuomet ir visur veda sistematinę agitaciją prieš Lietuvos nepriklausomybę. Sandariečiai į prakalbas buvo atėję visi ir jie, pagal savo išgalę, sudėjo savo auką ant Tėvynės aukuro.

Taigi ir Kazys A. Budvietis paliaukite garbinę stiklėlį ir Trockį, o stokite sykiu su Sandariečiais į darbą Tėvynės labui, tada nereikės rašinėti prasimanymus į tokį laikraštį, kuris nė pats nežino, kam jisai priklauso. Taipgi patartina, kad Kazys nesislapstytų po savo gimtinio kaimo vardu, bet pasirašytų savo tikra pavarde.

Petras P. Jaras.

NEWARK, N. J.

Vasario 16 d. vietos lietuviai iškilmingai apvaikščiojo Lietuvos nepriklausomybės penkerių metų sukaktuves.

Vakaras tinkamai paminėtas. 7-tą valandą vakare žmonių minios pradėjo rinktis į Lietuvių Svetainę, o juos sutiko garsioji muzika, susidedanti iš Vokiečių, Klingio Supierior Orchestra, kurie didžiuma yra gimę Mažojoj Lietuvoje. Vienatinis lietuvis jų tarpe yra Tedaras Čelis, kurio pastangomis jie sutiko dalyvauti.

Vakaro vedėjas K. Vaškas atidaro susirinkimą, pabrėždamas vakaro tikslą. Muzikantai pagriežia Amerikos Himną. Šv. Cicilijos choras po vadovyste S. Daunoro padainuoja Lietuvos himną ir keliatą liaudies dainų labai puikiai.

Vakaro vedėjas perstato kalbėti kun. I. Kelmelį, vietos klebonas gražiai nupiešė istorijos įvykius, nuo senų laikų, kaip Lietuva buvo smaugiama po svetimu jungu, ir iki dabartiniam laikui. Jo kalba buvo įspudinga ir patrijotiška. Toliaus kalbėjo gerb. "Garso" redaktorius L. Šimutis, ir plačiai nupiešė musų bočių kovą už laisvę iki šiandieninių dienų, kiek kraujo pralieta, kiek kalėjimuose kankinta Lietuvos didvyrių, kurie drįso stoti už laisvę ir teisybę.

Burys mažų vaikučių ir mergaičių gražiai aprėdytų tautiškomis spalvomis ir sulošė puikią misteriją. Žvilgsnis iš istorijos —tas labai užganėdino publiką. Vakaras visais atžvilgiais pavyko puikiai, išskyrus vieną incidentą, kurį publika patėmijo.

Vėliaus buvo renkama aukos, sušelpimui Mažosios Lietuvos Klaipėdos krašto lietuviams.

Newarko moterų likusios aukos nuo lietuvių apvaikščiojimo rugp. 6-tą dieną, 1922 m. per P. Radzevičienę $25.00. Šv. Cicilijos choras $20.00. V. Ambrazevičia $10.00.

Kun. I. Kelmelis, A. Žiugžda, J. Kevenas, J. Daukšys, M. Virpšiutė, K. Vaškas, B. Supienė, P. Alseika, po $5.00. M. Akialis $4.00.

V. Puodžiunas, S. Areliunas, Škiema, P. Vileikis, S. Kalantaitė, V. Lukošiunas, K. Krumenas, S. Venckus, A. Stanelis, Pan Neradowsky, M. Truška, V. Antulis, J. Lukosevičius, A. S. Trečiokas, V. Raudonienė, J. Melenskas, po $2.00.

P. Šreibakauskas, M. Dvareckas, K. Ambraziejus, A. Verba, A. Tiknis, A. Patapas, V. Aimonas, J. Statkus, M. Arbušauskas, O. Paliulienė, J. Sinkevičius, D. Butkus, P. Butkus, O. Daukšienė, M. Giebienė, B. Vaškevičienė, P. Radzevičienė, K. Tamušauskas, J. Bružas, O. Kasaitienė, A. Diliunas, A. Matjošaitis, O. Šimkaitė, J. Kanapka, P. Strupienė, F. Leščinskienė, C. Gustienė, V. Tapšienė, D. Janulionis, L. Cibaitis, Nik. Staniulis, J. Sereika, J. Regelas, A. Žvirblienė, J, Valukinienė, J. Petrauskas, K. Raškienė, D. Dvareckienė, J. Staneikas, V. Staniuliunas, P. Lukšis, J. Jucius, V. Jurkaitis, Mrs. Ambrozevičienė, M. Kazlaitienė, V. Siniauskas, V. Galiauskas, J. Rapolavičius, K. Mikevičius, J. Maliulionis, D. Tarazaitė, J. Marozas, J. Juknis, S. Gečis, M. Stonis, A. B. Radzeviče, Mrs. Akialaitienė, A. Pranienė, A. Karaliutė, A. Dabickiutė, A. Aukškaitis, Kubis, O. Kralikauskienė, V. Gečis, D. Skuja, F. Rudaitis, M. Demskis, A. Lieckis, J. Vasiliauskas, K. Kasaitis, V. Staniuliunas, A. Baniukaitis, J. Beleckis, P. Lapieniutė, P. Norbutas, J. Ragelis, D. Janulionis, G. Jokubaitis, P. Alseika, V. Paukštaitis, P. Kurtinaitis, K. Kasaitis, A. Kaminstas, J. Valukonienė, K. Dubickas, V. Jurkaitis, P. Viziberkienė, M. Kazentienė, K. Banys, J. Brazas, K. Vainius, A. Šernius, A. Petkevičius, V, Prakapas, P. Stonis, J. Šernius, J. Prakapas, J. Mileris, O. Šikšnienė, A. Dapkus, S. Agentas, J. Rapolevičia, J. Rudaitis, A. Barš kietis, T. Zavišiutė, J. Arbus, M. Akialis, A. Pranckaitienė, A. Vasauskas, K. Kulvinckas, A. Angliauskas, A. Stulga, K. Šulčius, J. Mačionis, K. Urbonaviče, S. Mačionis, J. Tumelis, M. Ainorienė, F. Videika, F. Bobelis, A. Kelečius, V. Tamosaitienė, J. Adomaitis, po $1.00. J. Kiselius 80c.

Viso stambių aukų $258.80. Smulkių aukų $25.47. Už parduotus ženklelius $18.70. A. Laukžemis grąžino likusius nuo sausio 28-tos dienos $1.95. Viso labo buvo įeigų $304.92.

Išlaidos, A. Strupiui už ženklelius $10.50. Už spaudą A. Laukžemiui $5.00. Rengimo komisija turėjo išlaidų $4.10. Kalbėtojų kelionės lėšos $2.00. Už pasiuntimą pinigus $3.00. Viso išlaidų buvo $24.60.

Vyriausiam Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetui pasiųsta $280.62.

S. Daunoras, prirengimui vakaro ir papuošimui mažučių vaikų perstatyme veikalo, turėjo išlaidų $10.00, kuriuos aukojo nieko neimdamas.

Komisija per stubas surinko: J. Šereika ir P. Butkus $25.25, V. Gustas ir L. Cibaitis $17.65, J. Šikšnius ir S. Burokas $15.25, F. Moskus ir J. Budelis $13.50. Aukotojų vardai ir suma tilpo abelnoje apyskaitoje.

Newarko lietuvių rengimo komisija taria nuoširdų ačiu visiems tiems, kurie prisidėjo prie rengimo ir aukojo stambias aukas, ypač Newarko moterims, Šv. Cicilijos chorui ir Klingio orchestrai.

Newarko Lietuvių Rengimo Komisija:

M. Truska, J. Sereika,
V. Antulis, M. Dvareckas,
St. Daunoras.

A. A. TULYS.

Tama Janošiutė.

(Tąsa)

Tamai užlipus viršun, motina atsikėlė ir pradėjo:

—Kas su tavimi buvo ant trepų?

—Niekas, — pasiskubino duktė.

—Nemeluok! Aš girdėjau, kad buvo. Ką jus ten darėte?

—Nieko blogo.

Motina viską gerai suprato, bet, vistiek, negalėjo daug bartis, girdėdama kaip palaidai gyvena šių dienų jaunimas.

—Neduok, Dieve, kas atsitiks... — paskui tarė motina.

—Mama, gali buti rami, — nieko blogo neatsitiks...

Ir Tama atvirai ir drąsiai pasisakė, jog nuo to susilaikyti jai labai sunku, stačiai negalima ir jog tai be mažiausio pavojaus atliekama.

—Taip, bet vistiek... Ką ant tokios mergos žmonės pasakys?

—Ką žmonių suvaikysi. Dabar visos smarkesnės merginos taip gyvena, — pasiskubino Tama.

—Duokš man raktą!

Motina paėmė iš dukters apatinių durų raktą, manydama toliau laikyti duris užrakintas, kad duktė parėjus neturėdama rakto turėtų belstis. Tas, motina manė, apsaugos Tamą nuo tolesnių glėbių, kurie pasitaiko ant tų tamsių ir kurčių trepų.

IV.

KETVIRTI METAI.

1.

Tama ilgai negulė parėjus iš šokio. Viena savo miegamajam ji sėdėjo ir mislino apie tukstančius dalykų, kurie menki, bet gi neužmirštami. Sukės jai tie daiktai į ratą ir jinai negalėjo nesigailėti kaikurių praslinkusių valandų. Bet svarbiausia ji mislino apie Šalonį. Šį vakarą jis pasirodė jai toks patraukiantis, kad ji jautės butų nelaiminga, jei Šalonis jos nepaisytų. Jei dar nepasitaikė matyti puikesnis vyras. Bet ar jis nors kiek apie ją mislina? Ar jis tik tyčia jokio patraukimo prie jos neparodo?

Su Šaloniu Tama jau galėtų ir apsivesti. Jau užteko jai mergauti. Juk praeiti metai beveik niekuo nesiskiria nuo šių. Jau nieko naujo jos siauram gyvenime nebepasitaiko. Šokiai, vaikinai, glėbiai — tai viskas... Kam čia besidaužyti? Geriau apsivesti ir pradėti ramiai gyvent. Kaip malonu gi butų turėti savo namus! Va, didelis kambarys, krėslai, lempa, jis sėdi, jinai prieina ir atsisėda ant jo kelių... Kaip gražu! Va, juodu abudu eina paimti traukinio, abudu eina į bankietą! Kaip gražu!

Kad taip dabar ji turėtų jo fotografiją! Ji tuojaus pasiimtų ją ir žiurėtų-žiurėtų. Ji bučiuotų tas linksmas jo akis ir lupas... Kaip gražiai jis apsisuko ir kaip impresingai jai pasakė: "Visada tu sena, Tama. Tu pagirta mergaitė." Ką tas galėtų reikšti?

Jinai atsistojo, pamaži priėjo prie veidrodžio ir spaudydama skruostus ilgai jin žiurėjo. Jos veidas greitai mainosi — jau daug kitoniškesnis, negu praeitais metais buvo.

2.

Rėdydama kambarį, Tama mislino apie didelį savo bankietą, kuris turėjo įvykti šį vakarą. Tai dvidešimts metų jos amžiaus gimimo diena! Kaip puikiai turės degti dvidešimts žvakelių ir prie stalo sėdėti dvidešimts porų! Ateis ir Šalys! Ir Justas Augė!

Taip, aplink jai plaukė tos mintįs, kol atėjo vakaras ir susirinko jaunimas — apsėdo stalą dvidešimts porų ir degė dvidešimts žvakelių! Kožnas turėjo prie stalo jieškoti savo pravardės, o kur ją rado, ten turėjo sėstis. Tamos pravardė buvo tarp Šalonies ir Augės ir jinai atsisėdo tarp jų dviejų. Šalonis priklausė jai tą vakarą. Už tai ji jautės linksma ir laiminga ir turėjo traukimą bučiuoti visus nuo pirmo iki paskutinio.

Dvidešimts žvakelių degė gražiai.

—Ką-ą? — ji klausė Šalonies ir juokės širdingai.

—Kokia tu graži, Tama! — sakė jai Šalonis.

Ir jai tas patiko.

O kada Tama išgėrė daugiau vyno ir pajuto Šalonies ranką apie savo juosmenį, ji visu glėbiu apsupo to vyro kaklą ir pabučiavo jo veidą.

—Nesakykit nieko, aš laukinė šią naktį — sakė ji savo draugams.

Bet tas buvo visiems taip paprasta, kad beveik nieks iš to ir nenusišypsojo. Ką tas pabučiavimas dabar reiškia? Bet ji labai jausmingai pabučiavo ir paskui ji jautės visai kitaip.

Ir taip visą naktį Tama buvo linksma, linksmesnė negu kada pirma. Rodos pirmą kartą dabar ji pajuto esanti pilnai suaugus, turinti tvirtą mergišką galią, kuri gali patraukti kone kiekvieną berną.

Sunku jai pasidarė tik po penkių ryte, kada draugai išvaikščiojo ir ji viena pasiliko. Gal valandą ji dar viena sėdėjo ir galvojo, kodėl šalys nepasirodė jai palankesnis kaip kitoms?

Jinai sėdėjo ir braukė ranka sau per kaktą.

Dvidešimts žvakelių buvo jau užgesę; lėkštys apkreiktos apelsinų žievėmis ir riešutų kevalais, o kambarys buvo taip tylus ir rustus, lyg butų buvęs ištuštėtas. Bet kada Tamos akys pasikėlė ant stalo, jos daugiausia žiurėjo į dvidešimtį užgesusių žvakelių. Kitais metais, apie tą laiką, degs ir užgęs jų jau dvidešimts viena!

3.

Prie ežero vaikščiojo kareiviai, naujai apsivedusios poros, pusberniai ir pusmergės ir keletas Tamos amžiaus pažįstamų, kurie kokiais ten galais dar tebebuvo kaip Tama — liuosi nuo uniformos ir šeimyniškų ryšių.

Vėjas putė šaltas ir oras buvo nesmagus. Ežeras labai talaška-

Tama nešoko; ji stovėjo arti durų betiksliai dairydamosi ir susimąsčius. Vėjas putė tiesiai į jos veidą, o pusberniai ir pusmergės lindo į jos akis. Kad taip prieitų ją geras pažįstamas! Pasiaubus gal jai butų kiek lengviau.

Ir jinai pamatė atšėluojant Šalonį, kareivio rubuose. Ji kone suklykė iš to netikėtinumo. Ir jis jau kareivis!

—Ir tu... ir tu, Šaly..!

Sunku jai buvo kas pasakyti.

—Aš saunoris.

—Kodėl tu man nieko nesakei, kad...

—Aš tik vakar įstojau... Aš saunoris.

—Dievai! kaip liudna ir šalta čia aplink. Jaunimas arba vedasi, arba išvažiuoja... Man tas jau perdaug... Duokim, jei tu nebesugrįši...?

—Tai kas?

—Tai kas?! Muzika ir šokiai čia šėls, o tavęs čia nebebus...

—Ir tada kas?

Tuo tarpu juodu praėjo pusmergę, gražiai apsirengus ir statantis užaugusia mergina. Tama akimis parodė ją Šaloniui, bet nieko nesakė.

4.

Šiandie pirmą sykį atėjo Tamai į galvą, kad jei kas bandytų ką apie ją rašyti, tai terašytų apie tai kaip ji praleidžia valandas prie lango. Nes tos jos valandos yra ypatingos, liudnos ir gražios. Ir taip dažnai ji viena sėdi ir mislina prie lango! Ir dabar ji sėdėjo, ant lango pasirėmus ir viena, kuomet tuojau už jo putė rudens vėjas ir dulkėjo migla. Ji sėdėjo sau viena ir mislino liudnas dumas, prisimindama kaikuriuos bruožus iš praeities ir pamislydama apie kaiką iš ateities. Ji laukė ateinant Šalonies. Jis prižadėjo ateiti pasakyti jai sudiev. Šiandie jis turi išvažiuoti!

Tama negalėjo suprasti dėl ko jai reikia taip labai galvoti apie tą vyrą, kuomet jis prie jos indiferentiškas. Bet, vistiek, jis jai viskas! Ir užtai ji negalėjo suprasti kaip ji pajiegs pasakyti jam sudiev ir persiskirti — persiskirti gal ir ant visados Bet jis turi išvažiuoti!

Kartas nuo karto ji pažiurėjo į laikrodį. Minutos slinko labai pamaži. Jai buvo ilgu ir neramu, o jis vis neatėjo. Kodėl jis taip ilgai neateina Ar jis ateis?

Pagaliaus atėjo Šalonis, atsisėdo šale jos ir paėmė jos ranką.

Kambaryj buvo tylu ir liudna.

—Kada daugiau mes bepasimatysime? — klausė jo Tama, nusiminus.

—Sunku pasakyti.

—Tikrai mes jau nebesusitiksime tokie, kaip dabar esame. Jei dar teks mums susitikti, tai vistiek mes busime kitokie.

—Aš manau.

—Tuojau viskas apie mane pasiliks liudna ir tamsu.

—Kodėl, Tama? Ar tu mane myli?

Tama nieko ant to neatsakė. Bet jos akys greitai prisipildė ašarų ir jinai įsikniaupė į jo krutinę.

Valandėlę jiedu tylėjo.

—Aš nekenčiu šitokio gyvenimo, — paskui pradėjo Tama. — Taip man sunku su tavimi persiskirti.

—Mano brangi Tama! — Šalonis nusijuokė.

Taip jiems pleškėjo liudnos minutos.

Paskui Šalonis pažiurėjo į laikrodį ir pasiėmė kepurę.

—Pusė valandos bepaliko... — jis tarė.

Tama užsimetė ploščių ir tuojau jiedu bėgo į stotį paimti traukinio.

Paskui Tama viena grįžo namon beveik nieko prieš save nematydama ir negirdėdama. Visa ką ji patėmijo, tai buvo pusmergė ir pusbernis, kuriedu stovėjo ant kampo, linksmai juokės ir veikė, kaip užaugę. Tuojau valandėlei nukrypo jos mintis nuo Šalonies ir jinai ėmė mislyti, kur jį yra mačius tą mergaitę. Jai rodės, kad tik praeitais metais ji ją matė mažą gatyėje bėgiojančią.

5.

Ant rytojaus, atsikėlus, Tama jautės labai blogai. Jai rodės, kad ji turės atsigulti į lovą ir ilgai nekelti. Jai rodės, kad viskas, kas linksmino ją, atimta jai ant amžių, kad jai bepasiliko tik viena pabiurus diena... Kur dabar Šalys? Ką dabar veikia? Ar mislina jis apie ją? Jis jau toli, labai toli per naktį nuvažiavo... Vistiek, ir jam turi buti nesmagu... Ir jam turi buti gaila Tamos...

Ji paėmė jo paveikslą, atsisėdo ant lovos krašto ir žiurėjo jin, arti prisikišus ir kone verkianti, kol motina įėjo kambarin.

—Ar girdėjai? — pradėjo Janušienė. — Šalonių Teklę automobilis užmušė! Vargšė, tokia linksma mergaitė buvo... Ji visada mokėdavo juokų padaryti...

Tama paleido paveikslą iš rankų ir nežinojo ką sakyti. Ar tai gali buti teisybė? Ar Teklės jau nebėra? Jos galvon tvojo tukstančiai dalykų, kurie pasitaikė suseinant su ta velione.

(Bus daugiau.)

Antroji Kelionė į Lietuvą

(V. K. Račkauskas)

(Pabaiga)

Kalkunuose jau jautėsi mišri atmosfera. Čia matai latvių kareivį, o ten, už pertvaros, jau lenkas, su baltu ereliu kaktoje, pasišiaušęs, kai gaidys, pasiputęs, lyg tikrai **"wielka szyszka"**..

Padavė lenkų traukinį. Antsyk puolė akin raidės ant vagonų ir garvežių: **P. K. P.** Iškarto neįspėjau, ką tos raidės reiškė. Paklausiau vieno ruso, keliavusio drauge su manim.

..—**A čort ich znajet...** — atsakė:— **dolžno byt "psia krew polacy'...** — Ir nusijuokė iš savo vertimo. ("Velnias juos žino, tur buti — šuns kraujas lenkai"). Ištikrųjų gi tai reiškia: "Polska Kolej Panstwowa," — Lenkų valstybinis geležinkelis.

Įdomu man buvo latvių ir lenkų muitinėse Kalkunuose. Čia, kaip ir kitose pasienių stotyse, reikėjo pereiti per latvių ir lenkų muitinę.

Žinoma, aš jokios kontrabandos nesivežiojau, bet pats faktas, kad tau išvarto valizas su drabužiais, su skalbiniais, knygomis etc. yra labai nemalonus. Man pasisekė labai dailiai to visò išvengti. Paminėsiu šį faktą vien dėlto, kad jis labai gerai iliustruoja didelį dar pasienių valdininkų naivumą. Vienoje savo valizų turėjau akmeninį kirvį, kurį radau gimtinės savo vietos dirvoje, Papilės valsčiuje. Atidarius valizą, kirvis buvo ant pat viršaus. Tuoj valdininkas griebiasi, — "o kas čia?" Aš aiškinti, — pasakoju akmens gadynės istoriją, rodau, kokiu dideliu atsidavimu tas mano akmeninis kirvis nutašytas ir gi, žinoma, su kitu tokiu pat akmeniniu kirviu bent 3,000 ar 4,000 metų tam atgal... Valdininkai tiek susidomi mano pasakojimu, kad visa eilė kitų keleivių pradeda šaukti, kad pasiskubintų mano bagažą peržiurėti, nes traukinys jau stovi.. Taip ir mano bagažas lieka nežiurėtas, ir kiti keleiviai lengviau ir greičiau iš muitinės pasiliuosuoja. Tokių šposų turėjau Kalkunuose, Marienburge ir Eitkunuose, grįždamas iš Vilniaus.

Vilniun atvažiavau išryto. Tą pat dieną atlikau reikalus, kuriais buvau siųstas B. S. Banko į Europą — užmezgiau reikalingus ryšius su Vilniaus bankais persiuntinėjimui pinigų į visą lenkų užimtąją Lietuvos teritoriją. Čia taip pat man pasitaikė biznio ryšius, užmegsti su koperatyvų banku, Bank Towarzystw Spoldzielczych.

Vilniuje nelinksma man buvo dairytis. Lenkų kultura, matoma, taip yra veržiama Vilniun taip ji kalte įkalama, kad lietuvio širdį sopulis apima. Lietuvių kalbos nesigirdi, — jei kas ir moka, tai, be abejonės, bijosi. Per dvi dienas vaikščiodamas po Vilnių girdėjau tik tris ar keturias kaimiečių poras, kalbant tarp savęs lietuviškai. Iškabos visur lenkiškos, išskyrus šlapelienės Knygyną, kurs kaip kokia OAZA TYRUOSE, užsilaiko lietuvio dvasiai gaivinti. Parašai ant gatvių tiktai lenkų kalba. Laikraščiai tiktai lenkų ir rusų kalbomis. Kitokių nėra, — jie draudžiama skaityti, tad nėra nė kas juos leidžia.

Šiaip pats miestas yra pusiau tuščias, pusiau apmiręs, — jokio bruzdėjimo, jokios, rodos, pramonės, jokios prekybos. Didžiausi, rodos, prekyba, tai lenkų knygynai: prikrauti lenkų literatūros, kurios nesigaili lenkų valdžia tolimesniam Vilniaus krašto lenkinimui. Nenoromis susilygini Vilniaus iššiurą su Kaunu, laikinąja Lietuvos sostine. Koks čia butų gyvumas, jei čia butų Lietuvos valdžia, jei čia butų, kaip ir pridera, Lietuvos valstybės širdis!... O dabar — gatvės tuščios, krautuvės ir pusiau tuščios, kaikur ir langai uždarinėti; namai apdraskyti, apleisti. Sakytum, mirštąs miestas...

Vakare, šv. Jurgio Hotelio valgykloje turėjau progos girdėti, kaip lenkas-agitatorius aiškino anglui korespondentui apie lietuvius ir jų kalbą. Valgykloje —pilna jaunimo, studentukų iš Universiteto, su federacijų ir brolijų kepuraitėmis; kelios kursistės, su tokiomis pat kepuraitėmis. Šiaip keletas spekuliantų, matoma, civilizuotų izraelitų. Šale mano stalo prie kito staliuko sėdi du vyru, — vienas skustas, anglo-sakso typas; kits ir gi skustas, riesta nosia, nachalo iššiura. Nusistebėjau, išgirdęs juodu kalbant angliškai. Riestanosis aiškina anglo-saksui apie lietuvius. "Nėra," sako, "jokios atskiros tautos, kuri butų lietuviai... Tai tik surusėję ir ištautėję lenkai... Lietuviai buvo, jų dar kiek gal ir yra Kauniškėj Lietuvoj... Čia apielinkėse Vilniaus — nerasi nei vieno.. Lietuviai ir savo kalbos nebeturi... Tos senoviškosios, kurią lygina prie sanskrito, seniai nebėra... Beliko tiktai galusės **as, is, us,** kurias jie prideda prie slaviškų žodžių ir sako, kad tai lietuviška. Pavyzdžiui, jie sako **nobožnas,** o lenkiškai tas pats yra **nabožny...** šventas, o lenkiškai tas pats yra **swięty...**"

Aš nežinojau, kaip žiuri tasai anglo-saksas į riestanosio "pliudro" aiškinimus, bet neiškenčiau, neįsikišęs:

—Atsiprašau, — sakau, — kad drįstu nekviestas ir nepažįstamas į tamstų kalbą įsikišti... Matot, aš amerikietis ir man labai įdomu pasiklausyti diskusijų apie Europos tautų ir jų kalbų reikalus...

Susipažinau su anglu, — pasirodė, jog tai korespondentas iš Londono, p. B. Su lenku pasisveikinome ištolo, galvas linkterėdami, — jis, matoma, instinktyviai nujautė, kad aš nesu jo draugas ir nesu neapsipažinęs su jo aiškinimų prasme...

—Girdėjau, kad ponas aiškinai lietuvių kalbos dėsnius... Kalbų panašumo jieškant, ar nebutų gera patyrinėti tokius žodžius, kurie yra bendrai minių vartojami ir kurių kilmė yra visųseniausi... Dėl pavyzdžio, lenkiškai vadinamas daiktas **chleb,** be abejonės ir lietuvių buvo vartojamas nuo pat to laiko, kuomet lietuviai išmoko kepti jį, tai vadinasi nuo nebeatmenamų priešistorinių laikų... Ar tamsta, pone, — kreipiuosi į lenką, — nepasakytumet mums, kaip lietuviškai vadinasi **duona, ar chlebas?** Arba imkime naminius gyvulius, — kaip lietuviškai vadinasi lenkiškoji **swinia?** Ar **svinė,** ar **kiaulė?** Arba lenkiškai **pies?** Ar lietuviškai bus **piesas** ar paprasčiausis **šuo?** Pagaliaus, gal ponas busite malonus pasakyti, kaip lietuviškai su tomis lietuvių galunėmis **as, is, us,** bus kadir toks lenkiškas sakinys:: **"Pies tam szczeka, gdzie lekcze"** (šuo ten loja, kur laka) ?...

Dar nebuvau pabaigęs šitokio nemalonaus lenkui įsikišimo, kaip jis, pažiurėjo į laikrodėlį ir greitai atsiprašė, sakydamasis turįs kur tai skubintis, ir taip, girdi, pasivėlinęs... Atsisveikino ir išėjo. Mudu, su korespondentu pasilikusiu, dar pasikalbėjova šiek tiek. Pasirodė, kad jis gerai pažįsta lietuvių klausimą ir lenko aiškinimais tiktai bodėjosi,— negalėjo jo nusikratyti... Sako, tur buti, tai buvo "apmokamas agitatorius.." svetimšaliams aiškinti lietuvių-lenkų ginčą...

Vilnių apleidau nelinksmame upe. Jaučiausi lyg iš laidotuvių grįžtąs. Ar atgausime savo sostinę? Ar užteks mums dvasinių jiegų išlaikyti kovą už savo teises ir savo krašto širdį? Ar mokėsime tiek pasišvęsti darbu ir pinigais, kad Vilniaus srities gyventojai jaustų, jog jie yra lietuviai, jog jų tikroji tėvynė yra demokratinė Lietuva, o ne aristokratinė Lenkija?...

Išvažiuodamas iš Vilniaus, sužinojau, kad turiu gauti išnaujo Latvijos vizą, nes kitaip nebus man leista per Rygą grįžti į Lietuvą. Netikėdamas tuo, keliavau lygi Kalkunų, — pasirodo, kad teisybė: nežiurint to, kad iš Rygos buvau išvažiavęs tiktai pirm kelių dienų, turėjau gauti naują vizą... Vėl, vadinasi, mokėk $10 už įvažiavimą ir $10 už išvažiavimą. Vilniuje latvių konsulo nėra. Kalkunuose nėra. Vienintėlis kelias tėra arkliais iš Vilniaus lygi Kaišedorių. Rudens metu, purvams užstojus, keliams pramirkus ir nuolatinės komunikacijos neturint, iš Vilniaus į Kaišedorį keliaujama bent 40 valandų Prie to, hotelyj man sako (žinoma, lenkiškai), "nepatartume," sako, "ant to kelio dažnai užpuola, apiplėšia..." Buvo dar vienas kelias, kurio ir reikėjo, kaipo "emergency," griebtis, — tai buvo per Vokietiją. Bet vokiečių konsulo ir gi nėra Vilniuj. Ir latvių ir vokiečių konsulatai yra tiktai Varšavoje. Taigi volens-nolens turėjau vykti Varšavon, kad gavus leidimą kaip nors išvažiuoti iš lenkų užimtos Lietuvos į Kauną. Latvių konsulas ketino duoti vizą, bet, sako, reikią atsiklausti Latvijos užsienių Ministerijos, ar ji leis pasą vizuoti, — o tas galį užtrukti 8 ar 10 dienų... Tai tau, manau sau, Jurguti, devintinės... Kreipiuos į Vokietijos konsulatą. Čia tiek įvairių formalumų, kad žmogus išeini iš jų ofiso, po kokių 4 ar 5 valandų laukimo, stovėjimo, trynimosi pasieniais, kaip iš kokios velnio pirties... Vokiečiai, mat, visur dabar taip daro: prikankina svetimšalius tiek, kad paskui jų ir su pyragu Vokietijon nebeįprašysi. O jų Vokietijoje yra ir jie, markei puolant, čiulpė krašto syvus, kiek tik galėjo.

Grįžti prisiėjo per Marienburgą (Malburgą, kur turėjau progos apžiurėti senoviškas kryžeivių tvirtoves ir bažnyčias.), Eitkunus ir Virbalį, — bet jau ant nelaimės pasivėlinau pributi į Kauną Amerikos lietuvių seiman, — apie kurį buvo Sandaroje rašyta.

ŠAULIŲ DAINELĖ

Lietuvos berneliai,
Balti dobilėliai
Laimės negirdėtos
Štai sulaukėm vėliai:
Galim stot garbingai
Gint gimtinę šalį;
Nieks mus sulaikyti,
Nieks uždraust negali!
O kai stosim tai jau priešams
klius,—
Na-gi, broliai! Į šaulių burius!

Veržias į mus lenkas,
Šliaužia kai gyvatė—
Kai tik mus Tėvynę
Laisvą vėl pamatė.
Vėl nagus suleisti
Nor į musų kuną.
Taigi te pažįsta
Lietuvos perkuną!
Paikas lenks—jo svajonės griūs,
Tiktai, vyrai! Į šaulių burius!

Kad mes visi stosim—
Tai jau kieta siena,
O kada jau eisim—
Užtemdinsim dieną:
Na, o kad jau duosim—
Tai nuo lenkų mulkių
Nebepaliks nieko—
Nebeliks nei dulkių!
Ką čia lenkai,—visiem priešam
klius,—
Tik kas gyvas,—į šaulių burius!

Antanas Žemaitis.

("Trimitas.")

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

AR REIKIA SUSIVAŽIAVIMO?

Kai-kurie Sandariečiai atsiliepė į visuomenę, pareikšdami, kad dabar, esant taip svarbiam Lietuvos gyvenimo momentui, butinai reikia atidėti į šalį partijų reikalus, šaukti visuotinas susivažiavimas ir visiems išvien griebties vieno darbo — išnaudoti pagabų momentą atgauti Vilnių, taip kaip atgavome Klaipėdą. Redakcija pakvietė Sandariečius išsireikšti tuo klausimu. Atėjo keli atsiliepimai, kuriuos per vėlu buvo patalpinti šiame numeryje. Talpiname tik vieną —čikagiečių, ant greitųjų atsiųstą "special delivery."

Dabar "Sandaros" redaktorius, pareikšdamas savo asmeninę nuomonę, turi pasakyti, kad, nuo savęs, visuotiną susivažiavimą laiko nereikalingu. Žinoma, susitarimas turėtų begalės svarbos, bet kiekvienas, kas kiek nors žino Amerikos lietuvių upą, išanksto gali žinoti, kad susivažiavimas sutarties neatneš. Atstovybė gina tik klerikalų reikalus, kad ir su visos Lietuvos skriauda. Klerikalų spauda dergia našlaičių prieglaudų atstoves, nors tos atstovės turi Lietuvos premiero pritarimą ir vyskupo Karevičiaus laiškelį. Kas gali iš tokių žmonių tikėties kokio nors susikalbėjimo? Jie susivažiavimui tik tiek pritars, kiek tas gelbės jų prestižui arba kitų diskreditavimui.

Da aršesnis dalykas: jie blogą pavyzdį gauna iš pačios Lietuvos. Juk Lietuvos Seimas nelegaliu budu, laužydamas konstituciją, neva išsirinko prezidentą. Renkant prezidentą, mažiausiai reikia 40 atstovų, gi prezidento rinkimuose buvo tik 36 — visi klerikalai. Stulginskis nusimano, kad rinkimai nebuvo legaliai, ir kad jis nėra legalis Lietuvos prezidentas, dėlto jis iki šiol nė vienai svetimai valstybei da nėra pranešęs, jog jis yra išrinktas prezidentas. Lietuva neturi šiandie tikros valdžios, vienok klerikalai, kurie vieni, neturėdami didžiumos, norėtų valdyt viską, netaiso, nors galėtų lengvai pataisyti, jei kitiems pripažintų lygias teises. Nė biskį ne mažiau skandališkai elgiasi nė Amerikos klerikalai.

Taad iš kur čia gali buti kokia viltis, kad susivažiavime butų galima susitaikinti su tokiais besočiais gaivalais?

Ką su krikščionių tikybos sistema, tai man ji išrodo tarsi ateizmo rušis — lyg koks religinis išsižadėjimas Dievo. — **Thomas Paine.**

REZOLIUCIJA 25-tos KUOPOS CHICAGO, ILL.

A. L. T. Sandaros 25-ta kuopa Chicago, Ill., mėnesiniame susirinkime kovo 6 d., 1923 m. vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

Pastaruoju laiku vieno-kito asmens pradėta spaudoje agitacija už reikalingumą šaukti Amerikos Lietuvių Seimas, kad subendrinus veikimą našesniam Valstybiniam darbui.

Turint omenyj, jog Amerikos lietuviai tautininkai - Sandariečiai visą Lietuvos valstybės tvėrimosi laiką daugiausiai dirbo Valstybės, negu partijos naudai;

Jog esant toms pačioms sąlygoms Lietuvos Seime ir Valstybiniam aparate, esant tam pačiam Lietuvos atstovui Amerikoje p. Čarneckiui ir jojo pastatytiems asmenims Finansinėj Misijoje NEGALI Amerikos lietuvių srioviniai santikiai pasikeisti, o tuomi ir bendras kad ir valstybinis darbas negali but našesnis;

Jog ir be Seimų galima kiekvienoje kolionijoje, pav. kaip Chicagoje, sudaryti Lietuvos Gynimo Komitetus, atvadavimui okupuotų Lietuvos territorijų.

Todėl, 25-ta kuopa mato, kad šiuo momentu visai nėra reikalo šaukti Amerikos Lietuvių Seimą, kuris bereikalingai išeikvotų tukstančius dolerių, o naudos nedaug atneštų, o gal net dar daugiau Amerikiečius suskaldytų.

A. L. Lukas, pirm.
K. Vilkas, raštininkas.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ UŽGIRIA LIETUVIŲ MOTERŲ GLOBOS KOMITETO DARBĄ.

L. M. G. Komitetas, atsiuntęs Amerikon savo atstoves, nėra partinė organizacija. Ji yra sudaryta grynai labdarybės pagrindu, ir jos vyriausiuoju tikslu yra auklėti karo žuvusius lietuvių našlaičius. Tas Komitetas auklėja taip jau grįžusius iš Rusijos ir lenkų išvytus iš Vilniaus prieglaudų našlaičius.

Liet. Moterų Globos Komitetas užlaiko dvi prieglaudi, —viena yra Kaune, ir antra Gelgaudiškių dvare. Tose prieglaudose duodama vaikučiams kogeriausi priežiura ir globa; rupinamos, kad jie užaugtų sveiki kunu ir tinkamai išlavinti. Tais tikslais jie yra mokomi, sulyg jų gabumų. Vieni jų mokosi amatų, gabesnieji yra leidžiami ir į augštesnes mokyklas.

Kad L. M. Globos Komiteto prieglaudos yra Lietuvai reikalingos ir naudingos, rodo tas faktas, kad jų užlaikymui Lietuvos visuomenė ir Amerikos lietuviai nesigailėjo aukų. Didėjant našlaičių skaičiui, o ypatingai įvedus Lietuvoje savo valiutą, paremtą auksu, žymiai pabrango ir Lietuvių Moterų Globos Komiteto prieglaudų išlaikymas, —tų aukų, kurias Komitetas gaudavo Lietuvoje nebeužtenka. Tuo labiau L. M. G. Komiteto prieglaudų padėtis yra sunki, kad daug domės dedama į tai, idant tos prieglaudos butų ne **ubagynai, bet tinkamai pastatytos Lietuvos našlaičių auklėjimo įstaigos.**

Lietuvos Vyriausybė, kiek galėdama, ir gi subsidijuoja L. M. G. Komiteto prieglaudas, lygiai kaip ir kitas, tiktai tos subsidijos toli gražu negali užtekti, nes pati Lietuvos Vyriausybė dažniausia pinigų neturi. Koks yra Lietuvos Vyriausybės atsinešimas į Lietuvių Moterų Globos Komitetą, parodo Lietuvos Ministerių Pirmininko g. E. Galvanausko radiogramas, atsiųstas 2 d. kovo į Ameriką, L. M. G. Komiteto pirmininkei. To radiogramo turinys yra sekąs:

„Aukštai Gerbiamai Sleževičienei. — Turėdamas omenyje, kad Valdžios ir visuomenės remiamas Lietuvių Moterų Globos Komitetas šelpia ir globoja našlaičius, aš manau, kad jis yra labai naudinga Lietuvoje įstaiga, kuri turėtų buti materialiniai palaikoma visuomenės aukomis. Nr. 523.

"Galvanauskas, Ministeris Pirmininkas ir Užsienio Reikalų Ministeris."

Lietuvių Moterų Globos Komiteto atstovėms atvykus Amerikon rinkti aukų našlaičių prieglaudoms, kaikurių laikraščių pradėta labai nedaili agitacija, kurios tikslu yra užkenkti darbui. Jų agitacija nepažemins L. M. G. K-to atstovių, neužkenks joms, bet užkenks to Komiteto prieglaudoms, užkenks Lietuvos našlaičiams — toki agitacija nėra girdėta jokioj civilizuotoj tautoj! Tokios nežmoniškos agitacijos klaidinamieji žmonės gali prieiti prie to, kad jie nebešelps jokių labdaringų Lietuvos įstaigų, nežiurint to, kas pryšakyj tų įstaigų bus.

Akyvaizdoje šitų užgyrimo ir įgaliojimo radiogramų, kurių originalus kiekvienas gali matyti pas L. M. G. Komiteto Atstoves, Amerikos lietuvių visuomenė ir organizacijos yra prašomos kuogyviausiai paremti Komiteto darbą ir suteikti Lietuvos našlaičiams galimybės užaugti sveikais ir dorais Lietuvos piliečiais!

K. V.

"AUŠRA"

KOVAS—1883 M.

Šiame mėnesyje sueina 40 metų sukaktuvės nuo pasirodymo pirmojo lietuvių mėnesinio laikraščio lotynų raidėmis "AUSZRA," laikraštis išleidžiamas Lietuvos mylėtojų.

Kaip tie Lietuvos mylėtojai atsišaukė į Lietuvos tautą 40 metų tam atgal, čionai paduodame ištisai iš "AUSZROS" pirmojo numerio pirmąjį įžanginį straipsnį, sekančiai:

PRIEKALBA.

Žmonės nusidavimų nepažįstantieji vis yra vaikai.

Jau trisdešimts ir penki metai praėjo nuog to laiko, kada atsirado pirmas lietuviškas laišraštis. Jei mes tą kelių metų tarpą sulyginsime su ilgomis eilėmis metų, kuomet musų tauta visokiais vargais ir sunkenybėmis prispaustą negalėjo nė mistįti apie savo alpstančios dvasios atgaivinimą ir dvasišką peną, tie prašokusieji trisdešimts ir penki metai pasirodys mums kaip vakarykštė diena! Per ilgus tuos amžius musų giminė taip buvo paniekintą ir prispausta, jog už tiesą dyvytis reikia, kad tik per viešpaties malonę jiji iki šiai dienai dar gyva liko! Senovės gadynėse apgyvenus kone dvigubą žemės plotą, jį šiandie taip susimažino, jog prilygsta tiktai šešėliui senosios musų Lietuvos! Tas sunykimas musų tautos nusidavė įpačiai dėl to, jog daugumas lietuvių parubežiouse su kitomis tautomis gyvenančių, pasisavino per ilgus amžius svetimas kalbas. Žmonės patys neišmirė drauge su išmirimu tose šalyse lietuviškos kalbos — jie liko, tik priėmę kitą svetimą kalbą tapo ar vokiečiais ar slovėnais. Teip visi mokinti keliauninkai, kuriems teko Prusus aplankyti, sako, jogei typas tikros Prusijos gyventojų, pagal išveisdi neprilygsta vokiškam typui, nors šios dienos Prusijos gyventojų didi dalis tik vokiškai kalba. Mes vėl gerai žinome, jog daugybė šios dienos vokiečių Prusijoj paeina iš Lietuvių, kurie atsižadėję nuo savo gražiosios kalbos svetimai tautai teko. Taip lyginai einasi Lietuvoj ir kituose parubežiuose: Lietuva pamaželiu nyksta, nes nyksta jos kalba! Suskaityti visas priežastis, kurių dėl Lietuva susimažino ir taip baisiai sunaikinta tapo, butų dabar per ilgai. Čia mes tik tiek paminėti turime, jog rasi didžiausia priežastis to viso pikto yra ta, kad apie lietuvių apšvietimą per lietuvišką kalbą, tie, kuriems prigulėtų tai daryti, rupintis nesirupina. Šendien visi mokinti vyrai, kurie musų gyvenimą ir jo sunkumą pažinsta, vienu balsu sako, jog tie musų kaimynai, po kurių valdžia musų giminė yra, varą ant to, idant mes ne šendien, tai už metų kitų, pavirstumem ar in vokiečius, ar vėl in slovenus (lenkus ir gudus). Jeigu mes dabar paklaustumem, kas per nauda butų dėl vokiškystės ir slovenystės, mums atsižadėjus nuog savo numylėtos kalbos lietuviškos ir garbingos musų praeitinės, kaimynai musų negelėtų duoti mums ne išmintingo atsakymo. Juk ir mes esame tokiepat žmonės, kaip ir musų kaimynai, ir norime visomis teisybėmis, prigulinčiomis visai žmogystei, lygiai su musų kaimynais naudotis. Tarp tokių teisybių pirmutinė butų ta, kad Lietuvoje Lietuviai mokslą ir apšvietimą **lietuviškose** mokslinyčiose gautų. Šendien mes visi gana gerai numanome, jog iškalos (šiuiles) su svetimomis mokslo kalbomis daugiausiai Lietuvius paverčia in svetimus ir atskiria vaikelius nuo jų gimdytojų. Ar ilgai dar taip duruos, negali tikrai žinoti, bet, kaip galima išmanyti, nužiurint ant veikalų musų gadynės Lietuvių troškavimai ir noras ne veik dar išsipildys!...

Laimingesnio dėl Lietuvos laiko ateinant belukuriuodami, turime mes patys rupintisi apie savo dabarnykščius reikalus: ką mokslinyčios nedaro, tai mes patys atlikti turime. Kuniško maisto nestokuodami, pirmučiausei turime rupintis apie dvasišką šviesą. O šis šviesos atgabenimas yra tai didei svarbus dalykas.

To dėlei tegul bus garbinamas tas Lietuvos mylėtojas, kursai pirm trisdešimt ir penkių metų insteigdamas laikraštį **"Lietuvninkų Prietelių"** pradėjo rupintis apie išplatinimą tarp brolių dvasiškos šviesos. Paskiau atsiradęsis laiškas, o per ilgus metus per garbingą profesorių Kuršatį Karaliaučiuje išleidžiamas "Keleivis" platino Lietuvoj, kaip imame dvasišką šviesą ir žines iš visatinio mokslo. Pradžioje 1878 m. pradėjo Klaipėdoj, naujas lietuviškas laikraštis "Lietuviška Ceitunga" šalip "Keleivio" išeiti, kursai 1880 m. kitam rėdytojui, p. Eynarui, teko ir tapo "Naujuoju Keleiviu" pramintas. Skaitlius skaitytojų šių laikraščių skaitliumi daugino ir didinos. Šie tai laikraščiai tur nuopelnus Prusų Lietuvoj per prilaikymą lietuviškos kalbos ir per naudingumą savo raštų. Dar išeina ir politikiškas "Konzervatyvų Draugystės Laiškas" Prekulė. O galiausiai bus nuo 1 aprilio šių m. Ragainės mieste po p. Eynaro rėdymu, kursai iš "Naujojo Keleivio" Draugystės išstoja, "Keleivis" pas knygų spaudintojus Albaną ir Kibelką išduodamas, kursai pagal jo gruntavotojo, p. profesoriaus Kuršaičio dumą ir velijimą toliaus rėdoms taps, koktai prie "naujojo K." nebegalėjo nusiduoti.

Pripažindami nuopelnus tų laiškų mes če dabar neminėsime apie jųjų polytiškas pažiuras ir nuomones. Kas dėl Lietuvos yra arba butų naudinga, kas vėl jai galėtų užkenkti, apie tai kiekvienas kitoniškai supranta ir numano, ir už savo darbą gali duoti atsakymą vien savžinei savo. Stodami in pulką savo draugbrolių — laikraščių, pirmučiausiai turime pasisakyti koks musų mieris yra.

Palikdami aniems laiškams tą triusą apie Lietuvos apšvietimą per dvasišką mokslą, mes nekliudysime iš pradžių ir užrubežinės politikos. Musų laikraštis, viena tik kartą ant mėnesio išeinąs, tegul apims tą vietą, kuri dirvonais guli...

Trumpai sakant, laikraštis musų bus tik svietiškas, ir pagal išteklių ir pajiegas musų, atgabęs žines tik iš visatinio mokslo. Tas žines suteikdami skaitytojams savo, mes daugiausei rupinsimės išplatinti tarp brolių žines apie savo giminės (tautos) senovės veikalus, o teipogi apie reikalus musų, kaipo Lietuvių, šiose gadynėse.

(Pabaiga bus.)

Juodvarniai Krankia.

Didysis pasaulio karas, kuris ilgiau penkis metus tęsėsi, —sunaikino-sugriovė jau ir taip vargingą, neramų žmonių gyvenimą. Geriausi turtai, miestų murai, sodžių grįčios, kuriose daugiausia gyvena darbo, skurdo klesa, liko sugriauti, sudeginti; milionai žmonių neteko ne tik kad pastogės, maisto, bet milionai arba liko užmušta, arba išvaikyta... Ir kas pagalios pasirodė rezultate? Pasirodė niekas gero, niekam naudos iš to, bet dar vis varoma naikinimo darbas. Kada jis pasibaigs, niekas nežino... Bet visi žino, kad vargų, ašarų, pralieto žmonių kraujo ir tt. turime perdaug. Apart to, milionai žmonių kapuose, milionai paskirti užmušimui; milionai našlių, našlaičių įvairiose šalyse! Tai yra tokių našlaičių, kurie juk neturi nei tėvo, nei motinos!... Jų gimdytojai arba mirę, arba užmušti. Ir kas tuos kudikius priglaustų, duotų pastogę, maistą ir užlaikytų juos, jei ne tie žmonės, kurie mažiau, arba visai nenukentėjo, nuo karo? Kas vargšą našlaitį, kuris liko karo auka, nuo mirties gelbėtų, palaikytų jo gyvastį, jei ne geros širdies žmonės? Niekas, o niekas... ir tuomet tasai mažutis, silpnutis, žmonijos gyvybės dalelė, palikęs kruviną dėmę ant musų, pasiaukautų dievams!

Nekalbant apie kitų pasaulio kraštų karo našlaičių likimą, reikia tart vienas, kitas žodis apie Lietuvos našlaičius, kurioj šalyj gal nemažiau proporcijonališkai yra nelaimingų.

Kaip visose šalyse, taip Lietuvos mielaširdės visuomenės žmonės, kurių dega broliška Lietuvos meilė linkui našlaičių prieglaudos, pradėjo rupintis nelaimingų kudikių likimu. Nekalbant apie klerikališkas bei valdžios prieglaudų namus, našlaičių gelbėjimu rupinasi ir pažangieji, tai yra tautos žmonės. Šitų žmonių labdarybės darbas labai sunkus, nes nei pinigo, nei maisto, nei drabužių nei nieko reikalingo užlaikymui kudikių neturi. Jeigu visuomenė remia, gerai, bet jeigu visuomenė nusikreiptų kaip kaikurie daro, tuomet nežinia kas atsitiktų. Ir Lietuvos pažangiųjų žmonių palaikomos prieglaudos vedėjai bei vedėjos nelaukia galo... kuomet neteks nei maisto, nei drabužių, nei namų našlaičiams užlaikyti.

Pirmiau Lietuvos Globos Komitetas daugiausia paramos gavo iš Amerikos lietuvių. Pagalios pasirodė, kad toli gražu neužtenka mažų aukų, reikia, kad nors pagerinus globos padėtį, ne doleriais, ne desėtkais dolerių, bet šimtais ir desėtkais tukstančių tam tikslui aukų. Priežasties tos dėlei Lietuvos Našlaičių Globos Moterų Komitetas, kuris mano ir toliau rupintis Lietuvos našlaičių gelbėjimu, čia, į Ameriką, atsiuntė dvi atstovi: ponią Sleževičienę, ir ponią Vencienę. Labdarybės darbuotojos, nesigailėdamos nei darbo, nei vargo važinėt, vaikščiot po Amerikos lietuvių kolionijas — prašydamos, — geros širdies žmonių aukų našlaičiams. Ir darbuotojų kelionė neveltui — žmonės aukoja kiek kas išgali. Darbas varoma toliau ir manoma čia, Amerikoje, nemaža sukelti — Lietuvos našlaičių gelbėjimui aukų. Šitai pamatė juodvarniai, kurie iš karto tylėjo ir manė, kad — veltui "bedievių" "bobų" maršrutas— nei cento negaus gelbėt našlaičius! Apsiriko juodvarniai! Jie patys sau įsikando liežuvį!... Pagalios juodvarnių organas "Darbininkas," atmetęs žmoniškumą, dorą, artimo meilę apie kurią tasai šlamštas dažnai rašo ir "bedieviams" prikaišioja, sukarkė juodvarnio balsu: **"Sleževičienė ir Vencienė bedievybės agentai!"** ir "joms aukų nereikia duot, nes jos yra bedievės ir bedievių vaikus šelpia!..." Tai antro Judošiaus, kuris seka pirmą Judošių užmušime žmogaus, išpažintis, kad neverta sušelpt badu mirštantį artimą, kad neverta aprėdyt jį ir kad neverta, to Judošiaus žodžiais tariant, priimt į namus! Kur tavo, juodvarni, artimo meilė, apie kurią gal kalbi kas vakaras ir kas rytas užburtu protu?! Kur tavo penktas dešimts Dievo prisakymų, kur taip gi gal ir kas vakaras ir kas rytas sapalioji, kad "penktas neužmušk"! ir "mylėk artimą savo taip, kaip save!" Dėja, turbut, juodvarni, tie dešimts "Dievo prisakymų" dar labiaur sumaišo protą ir dar labiau tolina tave nuo artimo meilės, ir dar labiau netekęs žmoniškumo, trokšti, kaip alkanas vilkas, **žmogienos— sakau žmogienos nekaltų našlaičių,** — kaip kanibalas karki: **"Jums neverta gyvent, neverta pagelba, nes esat bedievių priežiuroj!"** Tai iki kokio judošiškumo dagyveno juodvarniai, iš "Darbininko" lizdo!

Lietuvos valdžia, kuri taipgi gana persekioja pažangesniuosius žmones darbuotojus, o betgi dabar, kuomet gerb. Sleževičienė ir gerb. Vencienė renka Lietuvos našlaičiams gelbėt aukas Amerikoje, jųjų labdarybės darbą Lietuvos valdžia užgyrė ir žada paramą. Šitai įrodo, kad ir Lietuvos valdžia supranta, žino, kad našlaičių darbuotojų nunai žygiai neveltui, kad iš to nauda ne tik našlaičiams, Lietuvai, bet ir valdžiai. O Amerikos klerikališki juodvarniai veik iš proto kraustosi — kad Amerikos lietuviai, per Lietuvos Globos Našlaičių Moterų Komiteto atstoves, šelpia našlaičius!

Jeigu dar beširdžiui juodvarniui, kuris turbut liekana vidurinių amžių gyvybės, nesujudina širdį, nepaiso protą Lietuvos našlaičių skurdas, ašaros ir badas tėvynėje, lai tasai dvidešimto amžiaus pirmo kanibalo karalius nunai pažiuri, pavyzdžiui, į Amerikos valdžią, į jos darbus linkui labdarybės. Amerikos valdžia tai ne juodvarnio "Darbininko" ir visų klerikališkų juodvarnių bukaprotystė, nemielaširdystė, o betgi Amerikos žmonės ir valdžia, kurią ir lietuviški klerikalai skaito "bedieviška," labdarybės darbą pripažįsta ir šelpia. Dabar gi Amerikos valdžia ir privatiški Amerikos žmonės tokios valstybės žmonėms, kaip bolševikinė Rusija, teikia pašelpą. Rusijoj Amerika juk ne tik milionus našlaičių sušelpia, bet ir suaugusiems badaujantiems, kurie matomai turėtų badu mirt, pašelpą maistu, drabužiais ir tt. duoda. Tas parodo, kad Amerikos žmonės ir valdžia nesako, kad dabar Rusijoj juk visi "bedieviai" bolševikai, tai lai dvesia badu! Pagalios greičiau nudvės, tuomet "išsikasavos bolševizmas," kuris juk gręsia ir patiems amerikonams labiau, negu musų Lietuvos tautos ir našlaičių darbuotojos — Sleževičienė r Vencienė. Tas parodo, kad

Amerikos žmonės, kaip lygiai ir Lietuvos pažangieji žmonės, yra civilizuotos žmonijos dalis. Tai yra žmonės, kurie gi nė dievams, nė velniams netiki, ir ne prietarais grendžia žmonijos gyvenimo kelią, bet mokslu, kultura, pirmynžanga, apšvieta, žmonijos meilės idealu. Ir prieš tų žmonių mokslo darbą, pasaulyj, kuriame šiandien ne tik prietarais suparalyžiuotų klerikališkų juodvarnių randasi, bet daugiau įvairių Judošių maišo gyvenimą, klaupia visi. Šitai ir įrodo, ką reiškia mokslas, ką reiškia dirbt sulyg mokslo, išminties, o ne sulyg burtų ir dar tų burtų, kurių ir pats burtininkas neberanda... Dėja, susiparalyžiavęs protą, širdies jausmus, persiėmęs pasiutimo kerštu, nudavęs kanibalu, taikosi — prie savo tikro brolio gyvybės!... Taip daro ir "Darbininkas," ir visi klerikališki juodvarniai!

Tautos pažangieji žmonės, kuriems rupi Lietuvos reikalai kaip lygiai ir našlaičių šelpimas Lietuvoje, varo savo darbą pirmyn. Ir lai klerikališki musų juodvarniai mums karkia, lai kloja mirties patalą Lietuvos bėdiniems našlaičiams, — veltui budelių darbai! Mes, tai yra pažangieji lietuviai Amerikoje kaip lygiai ir Lietuvoje, atmušim juodvarnius musų kovos lauke, remsime musų gerb. Lietuvos Globos Našlaičių Moterų Komiteto atstoves Amerikoje; aukuosime darbą ir pinigą. Ir todėl klerikališki juodvarniai, kaip "Darbininko," taip ir kiti, lai nealksta žmogienos! Nes nei musų ir nei musų našlaičių, kurie labai daug žada Lietuvai ateityje, nesunaudosit! Musų atsimokėjimas jums bus atsaikuotas pilnai! Taigi dabar jusų progos ir rašykit kruviną istoriją, — tai bus pavyzdis musų ainiams!...

Voras.

"NAUJĄJĄ BANGĄ" PASKAIČIUS.

Subatos vakaras. Perskaitęs Kauno dienraščius skaitau "Trimitą." Viešpatie! Kiek daug jame gražių raštų, kilnių minčių, gilios poezijos ir kaip veidrodyj atspindi visa Klaipėdos krašto sukilimo istorija.

Paimu "Naująją Bangą," taip pat už sausį apie tiek pat žodžių talpinantį kaipo ir "Trimitas," bet nė žodžio apie Klaipėdą, ir nors tos socialistinės moksleivijos "Naujosios Bangos" laikraščio redakcijos žodyje pasakyta, kad "tik darbas tėra garbingas," vienok iš viso to laikraščio mosykavimo nesimato, kad jis galėtų kokį nors gerą darbą pradėti, jei bent tik greičiau užbaigti savo dienas...

Apie "Naujosios Bangos" poeziją nėra prasmės daug kalbėti, nes ji neišlaiko žemiausios kritikos. Pirmame puslapyje eilės "Pasaulin" šiaip užsibaigia:

"Aš lėksiu per žemę, kaip
gulbinas baltas;
Nulėkęs sustosiu, kaip kuo-
ras iškeltas."

Įdomu, kaip tas "kuoras" pasaulyj stovės?...

Arba vėl:

"Tik tu pasauli apkerėtas,
Nutiesk man vieškelius ilguosius.
Aš plauksiu žemės pažadėtos
Per labirintus užkeiktuosius."

Reiškia, "Naujai Bangai" prireikus ritmo, galima pasakyt: šalin gramatika. Jau ir prieš šimtmečius tokių poetų buvo, kurie carienės pagarbai rašė:

"Imperatorica Ekaterina o
Poiechala v Mo-
Skvu — velikij grad, —
Gdie rastiot vinograd"...

Bene didžiausis raštas "Naujoj Bangoj" tai "Marytė — jaunamartė" (Iš jauno beletristo už rašų), po kuriais pasirašęs Tarulis Petras. Apie pačią Marytę ten visai mažai kalbama, o daugiausiai apie tai, kaip jaunas beletristas ties Biržais vagonėlyje po sermėga snaudė.

Tarulis rašo:

"Vagonėlio (101 Nr.) atsidarė durys ir įėjo: Amerikonas.

"Jis todėl amerikonas, kad turi ypatingą — nedakepto raguolio išvaizdos —veidą, kuriame akys, kaip rudenyj mirę bitutės, pilkai duluoja, kur lupos tik vieną, senai pamirštą kam ji reikalinga, šypsėną moka. Jis ir todėl amerikonas (musų, žinoma), kad rubai — amerikoniški: mechaniniu budu siuti, vietom siauri, ištempti, vietom sudribę kybo ant jo amerikoniškai perdibto kuno. Laikrodis lygus — jo plaštakui, retežėlis — kad ir arklius rišk. Žiedas — buliui į nosį verk.

Jaunutė moteris.

"Tai amerikono žmona. Abejonių nėra: ji nešė didelį nešulį, o jos vyras mažą krepšiuką.

"Amerikonas ruošės užmigt. Jo plikai blizgančią galvą rupestingai laikė jo žmona ant savo stebėtinai gražių, nors darbo mačiusių, bet dar neiškrypusių rankų. Amerikonas, kurio veidas nedakeptas raguolis — visu palaidu, kaip nepilnas samanų maišas, kunu dribo į ją.

"...O amerikonas baltiniuos stovėjo ant prieklėčio, lyg sulužusiam rate vienatinis stipinas, atapakalia ranka flegmatingai kasė išsiputusį pilvą ir murmėjo."

Tai matote, kaip "N. B." rašytojas charakterizuoja dėl ko amerikonas yra amerikonas. Kitoj vietoj jis paaiškina: "musų, žinoma." Bet ir be paaiškinimo suprantama, kad toki "rašytojai" kaip Tarulis Petras nėra matę nė girdėję apie tikruosius amerikiečius — jenkes. Tarulis, žinoma, nekalba nė apie tuos amerikonus, kurie savo uždirbtą perteklių Lenkijon ar Airijon siunčia. Bet ir be jo aiškinimo suprantama, kad jis charakterizavo lietuvį amerikietį, kurį Amerikoje niekas amerikiečiu nevadina, bet skaito tos šalies atėjunu, kokiu pastarasis yra. Jeigu "Naujosios Bangos" moksleiviai nori minėt Amerikos lietuvio vardą arba juos piešti, tat tegul geriau nupiešia tikresnėj šviesoj, pažymėdami, kad jeigu ne Amerikos lietuvių darbas ir pasišventimas Lietuvai, tat šiandien ir Lietuvos žmonių padėtis butų daug blogesnė ir toki Taruliai but turėję tik su ilgu botagu paskui kiaules po pudymus taraliuoti.

Taigi "Naujosios Bangos" feljetonuose, nė jauno beletristiko užrašuose, jokios beletristikos nematau. Bet tik ką užgimę "naujabangiečiai" į tai kitaip žiuri ir jų "Reliatybės" autorius Salys Šemerys, matyt teisindamas apsiskandalijusį Taraliuką, šitaip rašo:

"Yr doros vainikas ir paleivystubėj,
Yr gražumo dailė ir purvuos,
Rasis melo ir griežčiausioje
teisybėj,
O kaip kas ir aromatą smarvėje suuos."

Labai nesveikas apsireiškimas, kad musų socialistinė moksleivija smarvėje aromato jieško.

Santakiškis.

("Liet. žin.")

WATERBURY, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 18 d. 1923 m., 7:30 val. vakare, Svetainėje 883½ Bank St. Todėl, gerb. Sandariečiai, malonėkite visi susirinkti paskirtu laiku, nes daug naudingų dalykų yra aptarti. Taip pat da kaikurie šiais metais nemokėję į Sandarą, todėl malonėkite ateiti ant susirinkimo ir užsimokėti.

11 kp. rašt. A. Orantas.

JUOKAI IR SATYRA

NAUJAS KATAKIZMAS.

Klausimas.— Kada gerb. Ivaškevičius sugrįžo iš Lietuvos

Atsakymas.— Laivu "Prezident Rosevelt" gerb. Ivaškevičius siekė New Yorko uostą kovo 11 d., į Bostoną atvyko kovo 11 d. 7:34 v. v.

Kl.— Kada jam buvo parengta priėmimo vakarienė?

Ats.— Kovo 11 d. vakare.

Kl.— Ar daug žmonių dalyvavo toje vakarienėje?

Ats.— Įleidimo bilietų, kaip paaiškino vakaro vedėjas, buvo atspaudinta 200, bet kad norinčių dalyvauti vakarienėje buvo daug daugiau, tai buvo daspaudinta dar 50 bilietų. Vakarienės vakare atėjo daugelis žmonių be bilietų ir prašyte prašėsi, kad juos įleistų, tad apart prirengtų 250 vietų daugelis turėjo stovėti pasieniais.

Kl.— Ar tesybę rašė "Darbininkas," kad skelbė, jog g. Ivaškevičius yra pirmiaus parvažiavęs, tik į Bostoną negrįžta, nes laukia, kol jo vakarienei bus pririnkta gana žmonių?

Ats.— Iš aukščiau suminėtų faktų aišku, kad "Darbininkas" neteisybę skelbė.

Kl.— Ar "Darbininkas" sužiniai tą neteisybę skelbė?

Ats. "Sandaroje" buvo paskelbta, kokiu laivu ir kada gerb. Ivaškevičius parvažiuoja, tad "Darbininkas" sužiniai neteisybę skelbė.

Kl.— Kaip vadinasi sužinus neteisybės skelbimas?

Ats.— Melas.

Kl.— Kas yra melas?

Ats.— Smertelnas griekas.

Kl.— Kokia bausmė už smertelną grieką?

Ats.— Amžinas deginimas pragaro ugnyje.

Kl.— Ar "Darbininkas" užsitarnavo pragaro ugnį už melą?

Ats.— Užsitarnavo.

Kl.— Ar "Darbininkas" bijo pragaro ugnies?

Ats.— Ne, nes jei bijotų, tai tuo atšauktų savo melą ir klupščiomis perprašytų g. Ivaškevičių.

Kl.— Dėlko "Darbininkas" nebijo pragaro ugnies?

Ats.— Nes jis yra ne katalikų laikraštis.

Kl.— Keno laikraštis yra "Darbininkas"?

Ats.— Klerikalų.

Kl.— Ar yra ir daugiau neteisybių paskelbęs "Darbininkas"?

Ats.— Daug ir visokeriopų.

Kl.— Paveizdan, kokių?

Ats.— Kaipo pavyzdį galima paminėti melus, paleistus ant gerb. Sleževičienės ir Vencienės.

Kl.— Ką "Darb." rašė ant tų gerb. viešnių?

Ats.— Rašė, kad jos renka pinigus palaikymui bedievių vaikų, kad tos prieglaudos, kurias jos globoja, yra bedieviškos ir tt., ir tt.

Kl.— Ar tas teisybė?

Ats.— Ne. Visuomenė žino, kad Lietuvos Moterų Globos Komiteto prieglaudas šelpia klerikalinė Lietuvos valdžia, ministerių pirmininkas jų darbą priremia, vyskupas Karevičius pagiria, tose prieglaudose yra kunigas, kurs vaikus mokina tikėjimo — to visko nebutų, jei tos prieglaudos butų "bedieviškos."

Kl.— Ar "Darbininko" redaktorius žinojo apie tai, kad jis rašė ar leido raštus prieš gerb. viešnias?

Ats.— Jei visuomenė tą žino, tai turėtų žinoti ir redaktorius.

Kl.— Jei redaktorius sužiniai skleidė neteisingas žinias, tai kokį grieką jis papildė?

Ats.— Smertelną grieką — melą.

Kl.— Ar redaktorius užtai užsipelnė amžiną pragaro ugnį?

Ats.— Užsipelnė.

Kl.— Kas yra "Darbininko" redaktorius?

Ats.— Gudas.

Kl.— Ar vienas Gudas užsipelnė amžinas pragaro liepsnas?

Ats.— Ne, drauge su juo užsipelnė tas pačias liepsnas ir jo ponai.

Kl.— Kas yra Gudo ponai?

Ats.— Daugel jų yra, bet pirmą vietą užima kun. Kemėšis, antrą — kun. Urbanavičius.

Kl.— Kas yra Kemėšis?

Ats.—Kemėšis. yra kunigas, kuris dvasiškoje mokykloje mokinosi svietiškų mokslų, kuris pirma atvirai, o dabar, sako, slapta ima algą iš Lietuvos atstovo p. Čarneckio užtai, kad jis tam p. Čarneckiui ant sprando jodo.

Kl.— Kas yra Urbanavičius?

Ats.— Urbanavičius yra So. Bostono lietuvių parapijos klebonas, Gudo spaviedninkas. Kun. Urbanavičius ir kun. Kemėšis yra tikrieji "Darbininko" vadovai, Gudas gi tik jų įsakymus pildo.

Kl.— Kokį smertelną grieką papildė Kemėšis su Urbanavičium?

Ats.— Jiedu papildė bent vieną iš "Devynių Svetimų Griekų," už kurių peržengimą taipgi yra amžina pragaro ugnis.

Kl.—Ar Kemėšis su Urbanavičium lieps Gudui atšaukti šmeižimus gerb. Ivaškevičiaus ir viešnių?

Ats.— Ne.

Kl.— Dėlko?

Ats.— Dėlto, kad jiems klerikalizmas labiau rupi už katalikystę.

Kl.— Jei Kemėšis su Urbanavičium butų tikri katalikai, ar jie lieptų atšaukti melus?

Ats.— Lieptų nė vienos valandžiukės nevilkindami.

Kl.— Jei Gudas butų geras katalikas, ką jis darytų?

Ats.— Jis ir neliepus tuo melus atšauktų, nuskriaustųjų atsiprašytų, o jei jo ponai jam tą draustų, jis bevelytų savo vietos netekti, nė kaip savo dušią prapuldyti.

X. X. X.

Kelinės brangesnės už česnulio.

Portland, Me., pienius Frank Norton iš Falmouth, pristatydamas pieną daktarui Stanwood E. Fisher, pasilenkė, kad pakalbinti daktaro kudkį. Daktaro šuniui nepatiko toks pieniaus kišimasis į svetimos šeimynos reikalus, ir jis pribėgęs iš užpakalio išplėšė sklypą iš pasilenkusio pieniaus kelinių. Pienius kreipėsi į teismą, kad jam butų atlyginta už kelines. Daktarienė teisme stengėsi išteisinti šunelį, bet teisdarys išsprendė, kad pieniui butų užmokėta už jo kelines $850. Nežinia, dėlko teismas Norton'o kelnes rado vertesnėmis už Česnulio kelines. Ar jos buvo "pilnesnės"?

X. X. X.

GREITUMAS!

ANT AMERIKONIŠKŲ LAIVŲ

Prisiųsk žemiau padėtą kuponą dabar, jeigu ketini važiuoti į seną kraštą, arba jeigu nori parsitraukti gimines čion. Prisiųsime knygutę, atspausdintą jusų kalboj dykai!

Sužinosi apie greitus Amerikoniškus laivus, kurie pasiulo geriausią vertė tavo doleriams. Parašyk dabar!

IŠ KALNO UŽMOKĖK

Jeigu mylimieji atvažiuoja į šitą šalį parašyk dėl iškalno užmokėjimo žinių.

Prisiųsk šitą Blanką

INFORMACIJOS BLANKA
U. S. Shipping Board, Passenger Dept 684 CP
45 Broadway, New York City
Malonėkite prisiųsti S. V. Valdžios knygutę apie kelionę ir S. V. Valdž. laivus į Europą.
Mano vardas .....
Adresas .....

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
110 S. Dearborn St., Chicago, Ill. 75 State St., Boston, Mass.
155 Congress St., West, Detroit, Mich.
VALDO VEIKIMUS
U. S. SHIPPING BOARD

KALENDORIUS!

A. L. T. Sandaros Kalendorius 1923 m. yra sekančio turinio:

1) Kalendorinė dalis su švenčių bei šventųjų vardais ir svarbiausiais istoriniais įvykiais.
2) 13 puslapių svarbiausių informacijų, kurios yra naudingos kiekvienam žmogui.
3) Ei, Jaunime! (Eilės).
4) Našlaičio Mintys (Eilės).
5) Naujiems Metams (Eilės).
6) Norėčiau Paklausti (Eilės).
7) Lietuvos Valstybės atgijimas ir jos stiprėjimas.
8) Lietuvos Valstybės Konstitucija.
9) Apie Elektrybę.
10) Iš Didžiojo Karo.
11) Sandaros Istorija.
12) Lietuvos Apskričiai ir Valsčiai.
13) Skelbimai.

Kalendorius didelio formato 6x9, 144 puslapių su daugybe paveikslų kaina tik 25c. Šiame Kalendoriuje telpanti raštai yra niekados nepasenstanti ir naudingi kiekvienam žmogui per visą gyvenimą. Tad pasiskubinkite užsisakyti Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje.. Kuris norite pasinaudoti proga, prisiųskite $1 gausite Kalendorių, knygą Palydovas, Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje ir Amerikiečiai Lietuvoje. Viso vertės $1.25. Su užsakymais siųskite pinigus sekančiu antrašu:

SANDARA,
327 E St., Boston 27, Mass.

KAM RUPI mus Lietuvos Tėvynės gynimo reikalai, kam brangi mus tėvų, brolių, seserų laisvės gynėja Lietuvos kariuomenė, tas tegul sau ir savo giminėms Lietuvoje užsisako 1923 metams sąvaitinį laikraštį

"KARYS"

"KARYS" rašo ne tik Lietuvos kariuomenės reikalais, bet duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.
"KARYS" spausdina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems besišviečiantiems.
"KARYJ" randasi Lietuvos kariuomenės paveikslų, reginių, įvairių apysakų, eilių ir tt.
"KARYS" vienintėlis Lietuvoje laikraštis, kuris rupinasi jaunuomenės kuno lavinimu ir paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio. Sporto skyrių "Karyj" veda sportininkai — specialistai.
"KARYS" savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą

KARIŲ KALENDORIUS 1923 M.

"KARIŲ KALENDORIUJE bus paduota daug specialių žinių.
"KARĮ" redaguoja kapitonas RUSECKAS, buvęs Steigiamojo Seimo narys.
"KARIO" kaina metams — 2 doleriu, pusei metų — 1 dol. 50c.
ADRESAS: Kaunas, Laisvės Alėja N. 12, "KARIO" Redakcija.
Amerikone! Pats užsisakyk ir savo giminėms Lietuvoje užsakyk mus Tėvynės gynėjų laikraštį "KARĮ!" Padarysi ir sau ir kitiems naudos!!.

Baravykai!

Ką tik atėjo siuntinys puikiausių džiovintų baravykų iš Žemaitijos ir Dzukijos girių. Dabar gavėnia, tai puikiausias dalykas. Gvarantuojame kad iš Lietuvos, o ne iš žydų džiovinti įvairus grybai. Niekas daugiau kaip tik puikiausi baravykai. Su prisiuntimu sekančios kainos:

1 svaras $1.00
6 svarai $5.00

Krautuvninkams nuleisime komišą, jei ims nemažiau 25 svarų. Pinigus prisiųskite su orderiu.

J. J. KAZLAUSKAS,
357 Broadway, So. Boston, Mass.

Įžymiausiųjų mus kariuomenės dvasios pajiegų pastangomis bei darbais eina žymus dumėnesinis Karo mokslo ir istorijos žurnalas

"MUSŲ ŽINYNAS"

"MUSŲ ŽINYNE" bendradarbiauja mus žinomieji istorikai visuomenininkai kap. V. Biržiška, A. Janulaitis, Mažosios Lietuvos veikėjas Klaipėdiškis, majoras Ružancovas, ekonomistas bei publicistas kap. V. Steponaitis, psichologas profesorius Vabalas-Gudaitis ir karo mokslininkai bei karo publicistai: pulk. Betcheris, pulk. Bobinskis, gen. štabo karininkas Boleckis, karo valdin. Dineika, vyr. leit. Gabrys, majoras Laurinaitis, generolas Radus-Zenkevičius, majoras Ružancovas, majoras Škirpa, leitenantas Talliat-Kelpša ir daug kitų.
"MUSŲ ŽINYNE" duodamos visų Lietuvoje esančių knygų kritikos bei recenzijos, o taip pat paminima ir daugybė svetimomis kalbomis knygų, laikraščių ir tt.
"MUSŲ ŽINYNE" ligšiol išspausdinta daug įžymių originalių raštų iš musų istorijos, literaturos, visuomenės gyvenimo, mus kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės ir tt.
"MUSŲ ŽINYNAS" yra vienas rimčiausių mokslo žurnalų ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulio literaturoj.
"MUSŲ ŽINYNĄ" redaguoja kapitonas Steponaitis, leidžia Karo Mokslo Skyrius.
Adresas: "MUSŲ ŽINYNAS," Karo Mokslo Skyrius, Laisvės Alėja 12 Nr. KAUNAS.

Lietuviai Amerikoje

CHICAGO, ILL.
Pasiutęs klerikalas.

Netikėsite, gerbiamieji, bet tai tikras faktas, kad tarpe dorų ir protingų žmonių Chicagoje maišosi "pasiutę" žmonės.

Kada žmogus viešame susirinkime užreiškia, jog jis esąs pasiutęs, kiekvienas jojo užreiškimui turi patikėti. Tokį užreiškimą "iškilmingai" ir su pasididžiavimu padarė kunigas B. Bumša Chicagoje vasario 22 d. 1923 m., George Washingtono šventėje, pokilyje rėmėjų Baltic American Society.

Tai matote, prie ko eina "pasiutę klerikalai." Tokis "pasiutusio klerikalo" Bumšo elgėsis jau pereina visus rubežius paprasčiausio mandagumo, ir kiekvieną darbą tautos labui tempa ant savo kurpalio.

Tame pokilyje dalyvavo apie 40-50 žmonių skirtingų pakraipų ir profesijų.

Rodos, kad kunigui Bumšui, kaipo šiek tiek inteligentiškam žmogui, priderėjo pasirodyti žmogumi tokiame viešame susirinkime. Bet kur tau! Gavęs progą "kalbėti," tuojau parodė savo tuščią, naivą išmintį, pradėjo rodyti savo jezuitiškus dantis.

Tik vienas iš ten buvusių, butent Dr. A. Zimontas, tinkamai reagavo į "pasiutusiojo filozofiją," pabrėždamas, kad tokiais keliais, kokius pradėjo Bumšas kloti, nė vienas padorus žmogus neis.

Daro didelę gėdą Lietuvai tokie pakvaišę fanatikai "bumšiniai," ir vargiai bus kas gero iš Baltic American Society, ir abejotina, kad jon kas įstotų, sužinojus, jog reikės susieiti su pasiutusiais.

Sveiko proto ir rimtas žmogus turi saugoties panašių ypatų, nes yra didelis pavojus žmogui turėti reikalą su pasiutusiais ir naturaliai su "pasiutusių skymais."

Tai tokie dalykai dedasi šv. Chicagoje.

Perkuno Išpažintojas.

DETROIT, MICH.
Bielinio prakalbos.

Kovo trečią ir ketvirtą buvo socialistų prakalbos. Pirmą sykį kalbėjo Lietuvių Svetainėje, antrą sykį — J. A. Svetainėje. Turiu pasakyti, kad Bielinis yra rimtas kalbėtojas ir žino gerai, apie ką jis kalba. Pirmutinėse prakalbose kalbėjo dvejuose atvejuose. Pirmą sykį kalbėjo apie darbininkų padėtį. Antrą syk kalbėjo apie Lietuvos ekonominę padėtį. Kaip pirmu, taip ir antru syk gana gerai ir aiškiai nupiešė reikalus. Antrą dieną taip pat kalbėjo dviejuose atvejuose: pirmą apie Klaipėdos pasiliuosavimą, antrą apie žemės reformą. Kaip pirmą, taip ir antrą dieną kalbėjo pilnai ir aiškiai. Abudu kartu publikos buvo nedaug, bet užsilaikė gana ramiai, tik prie pabaigos, kada buvo duoti klausimai, tai kaip pirmą dieną, taip ir antrą lietuviški trockininkai labai nerimavo. Pirmą dieną vienas karštuolis pradėjo net bėgiot po svetainę, ieškodamas sau pritarėjų, bet vargšas apsivylė: nesuradęs pritarėjų, užkeikė ir išėjo lauk.

Visgi pasirodo, kad jis yra ramus kalbėtojas ir žmonėm patinka. Kaip žinoma, žmonėms jau atsibodo klausyt Jukelinių ir Bimbinių pliauškinių ir kada susilaukia ramesnį kalbėtoją, tai ir žino, kaip įvertyt. Žinoma, Bielinio yra užduotis atgaivinti socialistų kuopas, bet jis turės ilgą darbą. Taipgi ir aukos buvo renkamos abejuose prakalbose; surinko neblogiausia dėl publikos daugumo.

X. Kareivis.

PITTSBURGH, PA.

ALTS. 86-ta kuopa atsišaukė į Pittsburgo draugijas, kad pittsburgiečiai paminėtų penkerius metus Lietuvos nepriklausomybės ir sykiu Klaipėdiečiams parinktų aukų. Vasario 12 d. pirmam posėdyje dalyvavo delegatai nuo A. L. T. Sandaros 36-tos kuopos, L. Mokslo Dr-jos, nuo Soho L. Piliečių Dr-ja, S. S. dalyj L. Piliečių Dr-ja Penn. ave., vėliau prisidėjo L. Sunų D-ja ir A. L. T. Sandaros 43 kuopa N. S.—labų 6 draugijos. Nutarta išrinkti komitetą, kad parinkus aukų Klaipėdos parėmimui. Komitetas užvardinta Pittsburgo Klaipėdos Gelbėjimo Komitetas, į kurį išrinkta Ant. Marčukonis pirm., Rom. Paplauskas pagelb., Juozas Virbickas sekr., Kast. Stravinckas kasin., kasos apiekunai: P. Marmokas, P. Pikšris, M. Urlakis. Nutarta rengt prakalbas vasario 25 d. L. M. D. Name, pakviečiant gerb. Pijušą Žiurį iš Clevelando, Ohio. Vasario 25 d. 2 val. po pietų žmonių prisirinko beveik pilna svetainė. Pirm. A. Marchukonis atidarė susirinkimą, paaiškindamas, kad mes šiandie apvaikščiojome 5 metus Lietuvos Nepriklausomybės ir perstatė kalbėt P. Žiurį, kuris kalbėjo dviejuose atvėjuose: pirmame apie Lietuvą ir Tautų klausimą, kur gana plačiai nurodė, kurios tautos išnyko ir kurios turės išnykti ir tautų reikalingumą, perbėgo trumpoj formoj Lietuvos tautos visą istoriją ir dabar 5 metų gyvavimą ir Klaipėdiečių sukilimą ir ragino dėt aukas Lietuvos šauliams Vilniaus atvadavimui. Perėjo per svetainę P. Savickas, S. Simanaviče, J. Virbickas, P. Marmokas. Aukojo sekanti: **po 5 dol.:** Barbora Rupšplaukaitė, P. Stulga, Juoz. Gilius, J. Zinkienė, B. Lapeika, P. Vertelga, P. Kamarauskas, V. Šaputis; **po $3.00:** P. Laukeviče, A. Laukeviče; **po $2.00:** P. Pikšris, A. Butkus, K. Vasiliauskas; **po $1.00:** A. Visergis, A. Gilienė, P. Kuizinienė, Ona Kazlauskienė, A. Zemantauskas, J. Paleckas, S. Blauzdis, P. Gilius, A. Reiškis, J. Reiškis, P. Kvederis, U. Akelaitienė, J. Grinius, J. Lazauskas, F. Maisiejus, J. Kazlauskas, B. Gaidis, A. T. Tevelis, V. Slančiauskas, J. Virbickas, P. Marmokas, E. Paurazas, M. Vaidila, M. Gureviče, P. Marčukonis, K. Malickas, A. Riška, V. Volungeviče, J. Šimkunas, P. Liepas, S. K., S. Bakanas, J. Rodžiukinas, A. Aleliunas, J. Valinčius, J. Virgelis, F. Šavinis, S. Januška, K. Juodaitis, A. Marchukonis, P. Tamošauskas, M. Urlakis, P. Savickas, S. Simanavičia. Smulkių $6.65, labų $103.65. L. Piliečių Dr-ja nuo Penn. ave. $50.00, per Sandaros Seimą $52.00, taigi jau labų Pittsburge surinkta Klaipėdai ir šauliams $205.65. Be abejo didesnės draugijos Pittsburge ir apylinkėje da paaukuos Vilniaus atvadavimui.

Antru atveju gerb. P. Žiuris kalbėjo, ką reiškia penkerių metų sukaktuvės, paaiškindamas, kas nuveikta per penkerius metus Lietuvos nepr., taip pat nurodė, kas da neatbutinai reikia pataisyti Lietuvos gyvenime, kaip tai dvasiškių kišimasi į politiką ir valstybės užlaikymas dvasiškių, kas kenkia Lietuvos geresniam pakilimui ir susitvarkymui. Taip pat, kaipo kemikas, daug nurodė kas Lietuvoj galima išdirbti iš medžio, iš durpių, iš smėlių ir daug nurodė tokių žingeidžių dalykų, kad žmoneliai su žingeidumu klausė suvirš dvi valandas ir pilnai užganėdinti piliečio Žiurio atsilankymu Pittsburgan. Ir Pittsburgiečiai neužmirš svarbesnių atsitikimų ir lauks Vilniaus atvaduojant, kad sekančius metus galėtume apvaikščioti pilnos Lietuvos susivienyjimą.

J. Virbickas.

LAWRENCE, MASS.

A. L. T. Sandaros 12 kuopa sumanė pakviesti Lawrence lietuvių organizacijas, kurios yra kuomi norint prisidėjusios prie iškovojimo Lietuvos laisvės ir jos palaikymo surengti vasario 16 d. Lietuvos laisvės apsiskelbimo penkerių metų sukaktuves. Į Sandariečių pakvietimą atsiliepė, prisiųsdamos savo įgaliotinius, sekančios organizacijos: šv. Lauryno Dr-ja, šv. Onos Moterų Dr-ja, Moterų Birutės Kliubas, Lietuvių Katalikų Parapija, P. M. Choras, TMD. 7 kuopa ir Sandaros 12 kuopa. Šios draugijos bendromis spėkomis surengė paminėjimo Lietuvos penkerių metų nepriklausomybės sukaktuvių apvaikščiojimo pakalbas ir Lietuvos Moterų Globos Komiteto Lietuvoje našlaičiams šelpti prakalbas kovo 3 d. 7 v. vakare, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Žmonių susirinko kone pilna salė. Pirmiausia kalbėjo viešnia iš Lietuvos Doma Sleževičienė, paskui Bostono Universiteto teisių studentas Nadas Rastenis.

Po N. Rastenio kalbos buvo priimamos aukos. Didesnių aukų davėjai atnešė savo aukas Lietuvos našlaičiams prie estrados, kur buvo priimamos ir kartu garsinama susirinkime aukotojų vardai. Aukojo **po $5.00:** bostoniečiai advokato Bagočiaus žmona ir V. Jankauskas; Lawrenciečiai: J. Zapėnienė. **Po $2:** F. Bedulskas, V. Mikšienė, J. Lapinskas, A. Puodžiunienė. **Po $1.00:** bostonietis studentas N. Rastenis, F. Stravinskas, Sekienė, J. Šilauskas, V. Vydunas, A. Kvaratėjus, J. Šimkonis, J. Lavickas, J. Antanavičius, O. Amsiejutė, V. Akstinas, J. Kibildienė, A. Bagdonas, K. Golobickas, A. Račkauskas, F. Volongevičius, A. Palaima, U. Golobickienė, Y. Bolis, F. Krencevičius, T. Strazdas, J. Kuršas, J. Urbonas, P. Milius, A. Kaupinis, J. Černiauskas, O. Milienė, F. Kočenas, M. Džiolovienė.

ALTS. 12 kuopa vasario 11 d. vakarienėje buvo užsiminta apie Lietuvos našlaičius ir sumetė $17.12, kuriuos kuopos iždininkas pridavė prakalbose. Paskiau Doma Sleževičienė su A. Račkausku ir Bagočiene su A. Kaupiniu perėjo per svetainę ir priminėjo smulkesnes aukas. Aukų viso buvo surinkta $81.47. Išlaidų buvo padaryta: už svetainę $6.00, spauda $3.75. Viso išlaidų $9.75. Likusieji $72.72 perduota viešniai iš Lietuvos Domai Sleževičienei.

Po aukų rinkimo kalbėjo Jankauskas iš Bostono ir tuomi pasibaigė programas. Po prakalbų buvo pasikalbėjimas Lawrenciečių moterų su viešnia iš Lietuvos Doma Sleževičiene, tai yra tartasi, kokiais budais ateityje teikti pagelbą Lietuvos našlaičiams. Po pasikalbėjimo Lawrencietės moterįs pasižadėjo pasidarbuoti, idant pagelbėjus Lietuvos Moterų Globos Komitetui išauklėti Lietuvos našlaičius gerais Lietuvos piliečiais.

Kurie buvo atsilankę į šias prakalbas, turėjo progos išgirsti gyvu žodžiu per viešnią iš Lietuvos Domą Sleževičienę Lietuvos našlaičių padėką už suteiktą pagelbą ir maldavimą nepamiršti ir atetyj, nes dar Lietuva nepaspėjo gerai susitvarkyti ir dar tebėra josios žemės užbrobtos grobikų lenkų.

Vardan Lietuvos našlaičių tariu širdingą ačiu kalbėtojams, aukotojams ir aukų rinkėjams.

Vakaro vedėjas

A. Bagdonas.

NEW BRITAIN, CONN.

New Britoniečiai nesnaudžia, bet veikia, nors netankiai garsinasi laikraščiuose. Tankiai čion įvyksta prakalbos ir šiaip visoki parengimai. Taipogi čion yra susitvėrus Klaipėdos krašto Lietuvių Šelpimo Komitetas, kurs renka aukas Klaipėdos krašto lietuvių sukilėliams, ir jau turime pasiuntę surinktų aukų Klaipėdos Lietuvių Gelbėjimo Komitetui $110.00. Aukas dar vis renka musų Komiteto rinkėjai ir turime surinkę jau pusėtinai daug, bet mus New Britaino Lietuvių, Klaipėdos krašto Šelpimo Komitetas laikytame susirinkime vasario 25 d. nutarė surinktas aukas pasiųsti Lietuvos šauliams, nes jau su Klaipėda lietuviai neturi tiek daug pavojaus, nes Klaipėdos kraštas yra jau priskirtas prie Didžiosios Lietuvos.

Tai dabartės mes matome jau antrą svarbą aukų siuntimą Lietuvos šauliams, katrie dabartiniu laiku kovoja su lenkais, Lietuvos grobikais, norėdami išvyti lenkus imperialistus iš musų tėvų žemės brangios Lietuvos, ir jau matome iš laikraščių pranešimų, kad musų Lietuvos kariuomenė ir šauliai neleidžia lenkų grobikų pagrobti Lietuvos žemelę, taipogi ir jų pasirįžimą atvaduoti musų sostinę Vilnių, kuriame dabartės dar lenkai viešpatauna ir šeria savo vištą, beveik jau nustipusią, musų lietuvių duona. Bet ateina laikas, kad nebus vietos Lietuvoj lenkams banditams su jų nustipusia višta. Tik mes, Amerikiečiai, negailėkime savo dolerių dabartiniam svarbiam momente ir siųskime aukų kodaugiausia Lietuvos šauliams Vilniaus atvadavimui.

Mes, New Britainiečiai, veikiam išvien, nežiurint į partijas. Musų Komitetas susideda iš gabiausių visuomenės veikėjų, ir kiek tik aukų surinkom, tai tuo siunčiam: pasiuntėm Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komitetui $110.00, ir jau pasiuntėm mes, Komitetas, Lietuvos šauliams $53.07, kas buvo surinkta per grįčias rinkėjų. Taipogi ir keliatas draugijų ir kuopų aukojo Lietuvos reikalams dabartiniam svarbiam momente. Štai čion paminėsiu, kas aukojo.

Jonas Skritulskis $10.00. **Po $5.00:** K. Jenuškytė, V. Radzevičius, J. Jenkeliunas, Z. Mickevičius, S. Vaznis, Ona Rudminas, P. Staskeliunas, O. Janukienė, A. Nevulis, M. Turskis, P. Dumbliauskas, J. Solola, B. Griškevičius, Jieva Mikalauskas, M. Taraškevičius, J. Bilis; **po $1.00:** J. Krukauskas, B. Simsas, V. Matulas, J. Dangveckis, B. Jonavičius, P. Belinkaitis, S. Spudolis, S. Teniukas, M. Kazauskas, J. Armalavičius, T. Melinauskas, V. Eidantas, J. Miliukas, J. Tamošaitis, K. Baltrogaitis, J. Kizis, T. Zdančiukas, M. Naimonas, J. Pustialnikas, J. Zdanis, J. Danisevičius, J. Povilaitis, J. Saveikis, M. Gudziunas, J. Skirka, J. Jurkonis, A. Valis, J. Dumbliauskas, A. Ignaliavičius, M. Plukas, J. Maksimavičius, K. Juškelis, S. Kvaratėjus, D. Makonas, J. Rulis, J. Malaška, A. Januška, M. Grigutis, A. Nevulienė, M. Baltrušaitienė, B. Bakis, J. Sajeta, M. Mišaika, F. Jukna, P. Jakniavičius, W. Drubnis, M. Bizis, C. Batkauskas, K. Mikulskis, F. Kavaliauskas, V. Mocėjunas, J. Rankevičia, J. Skaudžius; K. Visatka $2.00; Lietuvių Ukėsų Kliubas $10.00. Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje 34 kuopa $10.00. A. L. T. Sandaros 32 kp, $5.00. Apšvietos Draugijos susirinkime surinkta $3.90. Vienoje dirbtuvėje nuo darbininkų surinkta $3.50. Išviso Klaipėdos krašto L. Š. Komitetas surinko $168.52. Išlaidų turėjo tik $5.45. Visus surinktus pinigus jau pasiuntė Lietuvon.

Taipogi dar turiu paminėti, kad čion buvo surengtas apvaikščiojimas 5 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių vasario 18 d. Kalbėjo "Tėvynės" redaktorius Vitaitis. Prakalbose buvo aukų rinkimas ir surinkta virš šimto dolerių — taipogi jau pasiųsta Lietuvos šauliams.

Tai visu atžvilgiu pasirodo, kad New Britainiečiai veikia, niekas negali papeikti. Patartina ir kitoms kolionijoms imti mus, New Britainiečių, pavyzdį darbuotis Lietuvos labui, kaip mes darbuojamės.

Raštininkas **V. Vitukinas.**

BROOKLYN, N. Y.
Lietuvos Nepriklausomybės Šventės apvaikščiojimas.

Lietuvos vardas anglų dienraščiuose daugiau ir daugiau matyt. Svarbųs įvykiai sukasi aplink Lietuvą šiomis dienomis. Vietos lietuviai bendromis spėkomis surengė iškilmingą apvaikščiojimą Nepriklausomybės Šventės, kuri sukanka šiuos metus svarbiame momente.

Vakaro vedėjas buvo L. Šimutis. Kalbėtojai S. E. Vitaitis ir J. O. Širvydas, abu trumpai, aiškiai kalbėjo apie naują-seną Lietuvą.

Žmonės iš dainų šalies negali apsieiti tokiame svarbiame apvaikščiojime be muzikos-dainų. Kaip gėrėjosi Brooklyniečiai turėdami Lietuvos operos artistus—M. Leškevičių, J. Byrą ir P. Oleką. Dainos pripildė žmones entuziazmu.

Parinkta aukų atvadavimui Lietuvos užimtų kraštų. Čia Brooklyno Lietuviai biznieriai atsižymėjo. Buvo išneštos tinkamos rezoliucijos. Vakaras pasibaigė po visos publikos sudainavimo Lietuvos himno.

Šis vasario 17 d. vakaras bus ant ilgai brangi atmintis, nes Brooklyniečiai negali užmiršti Lietuvos Nepriklausomybės Šventę, ir negali užmiršti Lietuvos Operos artistus. M. Leškevičiaus verkianti smuika ir jo smagi asmenybė, J. Byra bus atmintas kada tik išgirsime "Kareivio Pasirįžimą" ir "Dul-dul-dudelė." Negalėsiu išgirsti "Stasys" ir "Tegul girios šlamščia, užia" be atminimo P. Olekos. J. Byros sudainuota daina "O! kaip miela išgirsti!" tai žodžiai, kuriuos mes vartosime kalbant apie Lietuvos Operos artistus.

Praurinos Ruta.

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIS, INC.

Šiomis dienomis buvo gautas kablegramas ir laiškai iš Panevėžio, kur yra įsteigtas Sąryšio fabrikas ukiškų padargų. Šie susinešimai praneša, jog sausio 27 d., 1923 m. fabrikas "Machanikas" buvo iškilmingai atidarytas. Šią žinią gavo Sąryšio pirmininkas J. Sagevičius. **J. V, A.**

LAWRENCE, MASS.
"Birutės" Kliubo meldimas.

Balandžio 22 d. 1923 m. Kliubo Salėje, 41 Berkeley St., vietos moterų ir merginų apšvietos kliubas, vardu "Birutė" rengia teatrą-spektaklį. Bus parodyta scenoje "Dvi Seseri." Taigi, mes prašome kitų draugijų Lawrence nerengti nieko tą dieną ir visų meldžiame atsilankyti į musų vakarą. Pelną, kokį tik turėsime, paskirsime Lietuvos našlaičiams. "Birutės" Draugijos narės nori pasidarbuoti ir savo nors mažas spėkas pašvęsti Lietuvos reikalams. Beje, kada mes nutarėme lošti šį teatrą, tai išgirdę vietos komunistai irgi lošia šį patį veikalą — "Dvi Seseri" — ir mes gražiai prašėme, kad jie pasirinktų kitą arba kad mes galėtume užleisti, jei atlygintų mums už knygeles, bet jie nesutiko. Taigi mes, matydamos jų negražų darbą, vistiek pat lošime ir iškalno užprašome visus musų tautiečius atsilankyt tik į musų vakarą. Iškalno visiems tariame širdingą savo ačiu.

"Birutės" Kliubas.

WORCESTER, MASS.

Worcesterio liberalai pradeda progresuoti. Čia yra susitvėrus W. L. D. Taryba, prie kurios priklauso keletas tikrų katalikiškų ir tautiškų draugijų.

Taryba surengė gan puikų vasario 16 d. apvaikščiojimą ir rinko aukas Klaipėdiečiams.

Pradėjus veržtis lenkų kariuomenei į neutralę zoną, Taryba atkreipė domės į tai ir tuojaus sušaukė susirinkimą kovo 4 d.

Kalbėtojum buvo N. Rastenis, A. L. T. Sandaros vice-pirm, Kalbėtojas gan aiškiai visą dalykų stovį išaiškino savo prakalboje. Susirinkusiems prakalba patiko.

Rinko aukas Vilniaus atvadavimui, surinko virš 94 dol.

Taipgi išnešta rezoliucijos, protestuojančios prieš lenkus, kurios tapo pasiųstos S. V. prez., Valstybės sekr. ir Mass. senatoriui Lodge, prašant, kad S. V. diplomatišku budu užtartų, jeigu kitaip negalima, už Lietuvą.

Juk, rodos, gan šventas darbas užstoti už savo tėvynę, bet ne visi prie to pristoja. Kiti gi musų broliai lietuviai, kurių gal ne vieno iš giminių skursta po lenkišku jungu, švenčia šv. Kazimiero dieną ir deda savo skatiką, sunkiai uždirbtą dratinėje, minyškų palaikymui. Vargšai žmoneliai, tik reikia gailėties.

Tame vis kaltas, žinoma, musų dvasios vadovas kun. Jakaitis ir jo gizelis. Per pamokslą rėkte rėkė, kad bedieviai prakalbas rengia, neikite. O sklepe susirengė jomarką su dainomis ir visokia muzika užmiršdamas, kad Kristus tuomi pačiu laiku pasninkuojo ir geras Kristaus pasekėjas užlaiko taip vadinamą gavėnią. Bet ką daro dvasios tėtušėlis? Nagi koncertą rengia, kad sušelpus šv. Kazimiero vienuolyno paneles Chicagoje. Šalyj, kur darbai eina, ir sveikus žmones šelpt, kada tuo pačiu laiku lenkai grobonys terioja Lietuvos kraštą, rabavoja kaimus, išgėdina moteris, jaunus vyrus surišę ir sudaužytus nagaikomis varo Lenkijos gilumon!

Ir kada tikri Lietuvos sunųs išeivijoje pakelia balsą prieš grobikus ir jųjų nežmoniškus darbus, tai brolis Kristuje šaukia, kad bedieviška. Na ir susišaukęs savo buriutes daro "bedievišką darbą — surenka 300 dol. minyškoms, be to dar ir anglų vietinėje spaudoje pasigiria.

Aukotojai pamiršta, kad jųjų brolius anapus jurų lenkiškas erelis smaugia, bet aukoja ten, kur aukų visai nereikia.

Na ir svetimtaučiai mato, kad nevisiems lietuviams yra meili ir reikalinga Lietuva. Juk skaito tam pačiam laikraštyje protestą prieš lenkus, o kitoje vietoje randa, kad lietuvių dalis gelbsti žmones tokioje šalyj, kaip S. V., kur kiekvienas sveikas žmogus duonutės gali užsidirbti.

Dabar, mielas skaitytojau, pasvarstyk, kas yra dieviško ir bedieviško?

Protestuoti prieš lenkus —bedieviška, pagal prabaščio Jakaičio. O dėti stambias aukas minyškoms — dieviška. Man rodosi, kad Worcesterio parapijonis yra mylinti Tėvynę, bet koksai apjakimas! Linksmintis, kada gal nevieno brolis ar sesuo, ar sena močiutė atidavė dušią Viešpačiui nuo lenkiško bizuno. Ei, brolau, sesuo! pamislyki, ką darai!

Krikščionis.

LAWRENCE, MASS.
Atsilankymas iš Bostono "Gąbijos" choro.

Vasario 25 d. "Gabijos" Dr-ja (iš Bostono) po vadovyste Miko Petrausko parodė Lawrence'o lietuviams operetę "Vaikas ar Mergaitė?" Pastatymas scenoje tokio veikalo ir taip gražiai sudainuoto buvo tai mums, lawrenciškiams pirmas atsitikimas visoje musų Lawrence'o lietuvių valandą vakare ir jau turėjo

grįžti, nes jau operetė baigės dainuoti). Kita dar maža priežastis, kad asmeniniai musų santikiai kenkia musų žmonėms matyti gerus perstatymus ir tiesiog pasakant nors retkarčiais jausties mums danguje. Nes išties girdint dainuojant taip išlavintus dainininkus kaip gabijiečius, tai musų visos sielos atsiduria plačiausioje meno kuryboje, atsiduria tarytum danguje ir žmogaus siela klausytų tų dainų dienas ir naktis, niekad nenusibostų. Šį kartą, vasario 25 d. neatėjo keletas asmenų pasiklausyti tik dėlto, kad buvęs vargonininkas Lawrence dainavo operetėje ir turi kokius tai piktumus su buvusiais parapijonais. istorijoje. Kas tik buvo ir girdėjo, tai neatsidžiaugia "Gabijos" pasišventimui ir darbštumui. Tikime, kad dar ir antrą kartą atvažiavus gabijiečiams ir pastačius kadir tą pačią operetę dar geriau nusisektų medžiaginėje pusėje. Nors ir vasario 25 d. buvo pilnutėlė salė žmonių, bet dar galėjo daugiau buti. Mat neišsigarsino gerai, o kita, pas mus tai pirmas sykis, kad vaidinimas prasidėjo 4 valandą po pietų (kelios dešimtys lietuvių atėjo 7 Bet tai čia klaidinga nuomonė. Klaidingas tas musų tautiečių nusistatymas ir supratimas. Atminkite, kad musų dailės ir meno kuryboje nėra asmeniškumų, nėra pykčių; į tokius vakarus turime eiti visi ir nors keletą valandų sielą nuo sunkių darbų paliuosuoti ir jai duoti nusiraminti, atsigaivinti. Kitą kartą pas mus atvykus "Gabijai" neturėtų taip buti.

Sleževičienės atsilankymas.

Kovo 3 d. šeštadienio vakare, Kliubo salėje vietos pažangiosios draugijos, ypač tam daugiausia pasidarbavo pp. Vidunas ir Bagdonas (jų pastangomis) buvo parengtos prakalbos p. Sleževičienei, atstovei iš Lietuvos nuo Lietuvos našlaičių. Taip kaip šeštadienio vakaras ir žmonės daugiausia užimti prisirengimu prie sekmadienio šventės, tai žmonių į prakalbas susirinko neperdaugiausia, bet prakalbų pasekmės išėjo kogeriausia: aukų surinkta apie $80. Prieg tam dar vietos moterų ir merginų "Birutės" Kliubas pasižadėjo paskirti visą pelną nuo jų rengiamo vakaro, kuris įvyks bal. 22 d., Lietuvių Kliubo salėje. Apart p-ios Sleževičienės dar kalbėjo N. Rastenis ir Jankauskas (iš Boston). Po prakalbų tapo išrinktas organizatyvis komitetas, kad čia pas mus sutvertų skyrių šelpimui Lietuvos našlaičių. Ir kaip jau girdėti, jog moterų draugijos, ypač šv. Onos ir "Birutės" Kliubas tam darbuojasi.

Visi Lawrence'o lietuviai laukia p. Ivaškevičiaus.

Paskelbus "Sandarai" ir "Vienybei," kad parvažiuoja iš Lietuvos Ivaškevičius, tai jau lietuviai ragina draugijas, kad jam surengus prakalbas. Ir prakalbos, beabejo, bus surengtos netolimoje ateityje. Tam tikslui pasidarbuos vietinė Sandaros kuopa. Nors g. Ivaškevičius grįžta namo pasilsėti (platus apie jį aprašymas buvo išspausdintas Lawrence'o įtekmingame dienraštyje iš kovo 3-čios su jo šeimos fotografija. Ten sakoma, kad jis grįžta "pasilsėti"), bet Lawrence'o lietuviai jam neduos pasilsio, pakol jis jų neatlankys ir nepasakys ką matė ir patyrė Lietuvoje, ir kaip jis išliuosavo Klaipėdą iš vokiečių ir prancuzų rankų. Be abejo, tikimės, kad jo prakalbas atlankys ir tie, kurie skaitė brostvininkų organe, jog g. Ivaškevičius darė Lietuvoje "sorkes." Taigi "lašininkai" ateis pasiklausyti, nes ir jie Ivaškevičių gerbia (tą patyriau iš kalbų). Kada Ivaškevičiaus prakalbos įvyks, tai jau bus pranešta ir plačiai paskelbta. Tėmykit!

Koresp.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia siųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

"AUŠROS" SUKAKTUVĖS.

"Išėjome, broliai, į tolimą kraštą,
Gudrumo jieškoti, Tėvynę vaduoti;
O iš ten parnešim mes brangiąją naštą
Ir vargstantiems broliams galėsim paduoti."

Vaičaitis.

Šitai sulaukėme keturias-dešimts metų tautiniai kulturinio darbo užsienyje; šį mėnesį sukanka 40 metų nuo įkurimo pirmo lietuvių laikraščio "Aušros," Mažojoj Lietuvoj Tilžėje; 1883 m. kovo mėnesyje pasirodė pirmasai "Aušros" numeris, prabildamas į lietuvius naujos tuom laik gadynės tonu.

Tuom laik Lietuvoje buvo jau biauriai apsireiškusi lenkų grobikų politika; musų inteligentija, o ypatingai kunigai, buvo taip nukrypę nuo lietuvystės, kad visokiais begėdiškiausiais budais varu varė lietuvių kalbą iš bažnyčių ir raute rovė iš lietuvių kaimiečių lietuviškosios kalbos diegus.

Iki "AUŠROS" gadynei nors lietuviai turėjo garbingų vyrų, kurie palaikė lietuviškos literaturos sidabrinį siulelį, bet jis buvo taip silpnutėlis, kad vos ne vos galima susekti iki 1595 m. po Liublino unijos. Bene bus pirmasai pareiškėjas tautiškai kulturinio darbo, tai Mikalojus Daukša; po jo seka Dijonizas Poška, istorikas Simonas Daukantas, vyskupas M. Valančius, Laurinas Ivinskis, vysk. A. Baranauskas, J. Juškevičius ir daugelis kitų.

Bet 1883 m. Dr. Jonas Basanavičius, kuris dabar yra vadinamas Lietuvių Tautinio Atgimimo tėvu, sumanė išleisti lietuvių kalboje mėnesinį laikraštį "Aušra" ir sugebėjo prikviesti burelį tėvynainių prie to darbo, butent: Juozą Adomaitį (Šerną), Petrą Arminą, Martyną Jankų, Dr. Joną Šliupą, Andrių Vištalių, ir kitus.

Tuom laiku Dr. J. Basanavičius buvęs Maskvos studentu, pasidrąsino stoti kovon su lenkų apjakintais lietuviais lenkomanais, — išleidžiant Prusų Lietuvoje nedidelį mėnesinį laikraštėlį "Aušra," kurio siekiniu buvo praplatinimas tautiško susipratimo ir tėvynės meilės, aprašinėjant garbingos Lietuvos praeities ir tuom laikinių priespaudų persekiojimų bei vargų, kuriuose Lietuva kas kart vis daugiau ir daugiau atjautė, o lietuvystė merdėjo paskutinėse valandose ant mirties patalo, jos vaikai miegojo sunkiu letargo miegu.

Pasirodymas šito pirmutinio grynai tautiškai lietuviško laikraščio padarė milžinišką įspudį ant lietuvių visuomenės. Inteligentija, kuri lig tam laikui savo tarpe kalbėjo lenkiškai, maskoliškai ar vokiškai, jei ir rėmė lietuvišką kalbą, tai tik dėlto, kad turėti kaipo įrankį lenkinimui lietuvių, nemokančių visiškai svetimos kalbos. "Aušrai" užtekėjus ir inteligentija savo tarpe pradėjo lietuviškai kalbėti; trumpame laike atsirado rašytojų, aprašančių ir apdainuojančių grožybę lietuviškos kalbos, drąsą ir narsumą senovės Lietuvos kunigaikščių, didybę senovės Lietuvos, taip kad švystelėjus "Aušros" spinduliams lietuviškoji idėja trumpame laike išsivilko maž ne iš svetimų rubų, dvasią atsiskyrimo nuo lenkų, rusų ir vokiečių; subrendo, ir graži senoji lietuvių kalba per kelis šimtmečius užsilikusi tik po kaimiečio šiaudiniu stogu, po pilkos sermėgos pridengta krutine, triškiau skambėjo ir inteligentijos tarpe.

Tiesa, "Aušrai" neilgai buvo lemta šviesti, nes vos tik suspėjus pradėti įleisti savo silpnutėlius spindulėlius apšviestesniųjų ir kaimiečių grintelėsna, 1886 metais nupuolė nuo lietuviškojo orizanto, bet sustojus "Aušrai" tautinis kulturinis darbas netik nesusilpnėjo, bet ėjo pirmyn; tuojaus po "Aušros," pasirodė "šviesa" ir tuojaus "Apžvalga"; į trečius metus po "Aušros" pradėjo skambinti "Varpas"; 1889 m. buvo skiriamas Lietuvos inteligentijai ir "Ukininkas" pašvęstas kaimiečių reikalams. Atsirado "Tėvynės Sargas," "Žinios," kiek smulkių brošiurėlių išleista; kas nepamena sumaniai apdirbto "Ukininko" kalendoriaus? Tie visi raštai buvo spaudinami ir kontrabandu gabenami Lietuvon, vaikščiojo iš rankų į rankas, sėjo apšvietą, meilę prigimtos kalbos, meilę "Tėvynės," suteikė prispaustiems musų broliams tvirtos valios pasipriešinti prieš slopintojus lietuvių dvasios.

Pradėjus keltis lietuvių dvasiai iš kapų, jos priešai pajuto, kad lietuviuose pradeda atgimti senovės lietuvio kraujas; rusų valdžia su pagalba pačių lietuvių lenkomanų, pradėjo persekioti musų apšviestunus, prasidėjo kratos, areštai, ištrėmimai, bėgimas svetimosna šalysna, bet "Aušros" spindulių šviesa juos lydėjo taip, kad 1885 m. Dr. J. Šliupas pradėjo leisti "Balsą;" Amerikoje, vėliau atsirado "Vienybė Lietuvninkų" ir kiti laikraščiai. Nuo pasirodymo "Aušros" per 22 metus iki 1905 m. buvo persekiojimo lietuvystės periodas. 1905 m. lietuviai atgavo savo spaudą Lietuvoje; per 10 metų iki didžiajam karui, taip trumpame periode, jau suspėjo lietuviai inskiepyti jaunuomenėn nemenkai patriotizmo, nors lenkomanijos ir rusifikacijos nesuspėjo prašalinti, bet ačiu musų pranokėjams AUŠRININKAMS šiandien Lietuva tapo nepriklausoma ir aušra tikrosios lietuvių laisvės pradeda žibėti ant lietuviškos padangės; reikia tikėti, kad turėdami nepriklausomybę, sulauksim ir tikrąją laisvę trumpoje ateityje.

Mes lietuviai, išeiviai, šį "Aušros" jubilėjų privalom sutikti su didžiausiu džiaugsmu; turėtų buti daromi apvaikščiojimai kiekvienoj lietuvių kolionijoj, kad prikėlus susnudusią musų dvasią prie besidarbavimo.

Tėvynės Mylėtojų Draugijai tinka kuogeriausiai pasirodyti viso šito darbo priešakyje, nes jos nariai ir kuopos randasi kiekvienoje lietuvių kolionijoje, nešioja brangų tėvynainio vardą, turi darbais patvirtinti, kad jiems tas vardas pritinka. Sukruskit Tėvynainiai! Darban visi! "Parnešim mes brangiąją naštą ir vargstantiems broliams galėsim paduoti."

A. B. Strimaitis.

"GYDYTOJAS"

Nesivėluok atnaujint prenumeratą "GYDYTOJU!"

Ne vienas naujas skaitytojas praeitais metais gailėjosi netekęs užpakalinių numerių "Gydytojo." — Gailėsis ir tamsta.

"Gydytojas" šiais 1923 metais paįvairintas turiniu, pasidarys gale metų didele "Sveikatos Knyga." Kitos tokios jai lygios knygos nebus.

Įdėk kopertan $1.00 ir adresuok štai kaip:

"GYDYTOJAS"
3310 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.

LUCKY STRIKE CIGARETTE
GERIAUSI Cigaretai

Nuvyk skausmą šalin!
Raišas petys, meš-lungiškas traukymas muskulų, iš-narytas sąnarys—visuomet yra draugais didelio Skausme. Tačiau patrynus truputį
PAIN-EXPELLERIU
ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtini priešai. Nusipirkite jo bonką šiandien pas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Persitikrinkite, kad butų ant pakelio musų Inkaro vaisbaženklis. Neimkit pamėgzdžiojimų.
TRADE MARK
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.
H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

LIETUVOS TRISPALVĖ VĖLIAVA.
Kiekviename name privalo buti Lietuvos Vėliava, o ypač laike Vasario 16, šiais metais, nes tą dieną sukanka jubilėjus 5 metų nuo atgavimo Lietuvai nepriklausomybės.
Reikalaukite Vėliavų "VIENYBĖS" BENDROVĖJE.
Lietuvos Vėliavų turime Ketveriopų: Vilnonė, 6 pėdų dydžio $6.00. Gragaus audeklo, 6 pėdų dydžio $3.75. Mažos su koteliais, 8 colių dydžio po 25c. 5 ir pusės colių dydžio su kotukais po 15c. Taigi paskubėkit su užsakymais.
Siųsdami užsakymus prisiųskite drauge ir pinigus, tas pagreitins gavimą vėliavos.
Perkupčiams duodame didelį nuošimtį ir apmokam persiuntimo lėšas. Pasinaudokite proga, o tą padarysite paskubėdami su užsakymais. Adresuokite
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVĄ"
"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!
Suv. Valstijose metams $2.00
Pusei metų $1.00
Kanadoje metams $2.50
Pusei metų $1.25
Lietuvoje ir kitur metams $3.00
Pusei metų $1.50
Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.
"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.
Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS
Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.
NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"
Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose
BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave.
CHICAGO, ILL.
I. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St.
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave,
MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
Boston Sales Co. 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Ligoniai Kurie Sergate
Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo—patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveikysite. Rašykite pas:
ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

Pr. Žyvatas
Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
Dr. Ignotas Stanczis
1210 S. Broad St.
Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacBONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršuj "Iver Johnson" krautuvė
Patyręs dentistas prieinamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P.M. Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių South Boston.

Vietos žinios.

PIL. IVAŠKEVIČIAUS PASITIKTUVIŲ VAKARIENĖ

Keliatas mėnesių atgal, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri susideda iš apie 77-nių kuopų Suvienytų Valstijų krašte, nutarė ir išsiuntė, politiškais reikalais Lietuvon, gerb. musų darbuotoją — **Antaną Ivaškevičių.**

Kovo 11-tą dieną, tai yra sekmadienyj, pil. Ivaškevičius— grįžo, ir kartu su juo atvažiavo biznio reikalais pil. K. Norkus iš Kauno, kurs tenai turi laivakorčių pardavimo agenturą.

Kovo 11-tos dienos vakare, Lietuvių Svetainėje, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 7-ta kuopa ir Moterų 78-ta kuopa, pasitikimui ir pagerbimui veikėjų surengė vakarienę. Žmonių prie vakarienės dalyvavo ne dešimtis, bet šimtai, nes pilna svetainė buvo, tai yra tiek, kad nei sėdynių, nei bliudų neužteko visiems kartu: vieni valgė, o kiti laukė... Po vakarienės, per Sandarietį Palaimą, atidaryta programas, kurio nuo 8-nių iki 12-kai val. nakties užteko, ir su paskubom... Programas susidėjo iš sekančių dalių: prakalbų, muzikos, šokių ir dainų. Kalbėtojų buvo net dvylika... Pirmiausia prakalbėjo vakaro programo pirmininkas Palaima. Jis trumpai ir aiškiai pareiškė, kokiu tikslu šita vakarienė įrengta. Paskui gi Am. Liet. Taut. Sandaros Centro Sekr.-Adm. iš eilės kalbėjo. Anot jo, kuomet mes siuntėme į Lietuvą gerb. Ivaškevičių, tai rods susitarę Romos klerikališka armija, leido ir leidžia biauriausius šmeižtus ant musų ir ant musų idėjos darbuotojo, pil. Ivaškevičiaus. Bet mes atmušam juodąją armiją...

Kalba Sandarietis Mockus: Mes džiaugiamės atstovu gerb. Ivaškevičium ir gerbiam ir branginam jį ir jo nuveiktus ir veikiamus darbus — Lietuvos tautos ir musų visų idealui. Labiau mums linksma, — kad gerb. musų atstovas ir veikėjas — dalyvavo Klaipėdos išliuosavime ir prijungime prie Lietuvos.

Kalba (angliškai) Saunders: Beveik visi mano šalies amerikonai, kaip ir aš lygiai, stebėdavomės išgirdę "Lithuanian" žodį. Dabar žinome ką reiškia tas žodis, ir žinome, jogei toks vardas lietuvių...

Kalba "Sandaros" redaktorius gerb. Vincas Šliakys. Jo kalbos žodžius nekartosiu, tečiaus abelnai suglaudus kalbos turinį, pažymėtina, jogei — rimtai ir turiningai kalbėjo, pritaikydamas humoro. Publikai gerb. Šliakio kalba labai patiko. Kalbėjo kiti kalbėtojai: Sekys, Dr. Landžius (Dr. Landžius pirmiausia kalbėjo ir padėkavo p. Saunders'ui už prakalbą, prielankią lietuviams, angliškai), M. Vienis, L. Rastenis, Dr. Jakimavičius, K. Norkus, kuris iškalbiai pirmiausiai pasakė: "Gerbiamieji! Mano pasimatymas su jumis ir pranešimas iš tėvynės žinių, ne pilnai džiuginantis. Klaipėda išliuosuota ir prijungta prie Lietuvos, — tatai padaryta... per kraują, per vargą, ašaras... ir kovą, sunkią kovą — Lietuvos sunų! Klaipėdą, iš svetimų militaristų nagų, išplėšėme; per lavonus! Gerb. K. Norkus kalbėjo daugiau, bet juk čia negi surašysi. Kaip pradžioj, taip ir užbaigus kalbą, kalbėtojas pasakė: "Valio už Klaipėdos sukilėlius!" "Valio už Klaipėdos kraštą!" "Valio už So. Bostono lietuvius, kurie rėmė Klaipėdos sukilėlius!"

Ivaškevičius kalba. Jis pradėjo iš lengvo ir rimtai. Publika nurimo ir alsuot... Pirmiausiai, trumpais sakiniais, papasakojo kelionės įspudžius, ir kaip jį, Ivą, priėmė, kiek reikėjo pasakyt prakalbų Kaune, kur tukstančiai žmonių minia sueidavo klausyt. Prieš rinkimus į Lietuvos parlamentą, varant agitaciją, dalyvavau ir aš, sako kalbėtojas. Anot jo, buvo pradedąs tam tikrą amerikonišką parodą Kaune tikslu rinkimų agitaciją, bet Lietuvos valdžia neleido. Paskui nusamdė karišką orkestrą —buvo pradedąs maršrutą mieste prakalbomis. Irgi nenusisekė--- "pavogė" orkestrą... Taip ir kitaip pil. Ivaškevičių persekiojo Kauno klerikalai. Paskui atėjęs pas Ivaškevičių į namus, karo vadas paklausė ar norėtų Ivaškevičius matyt Lietuvos armiją. Ivaškevičius apsiėmė važiuot į frontą. Tenai pasakė daug prakalbų, matė kiek gerai išlavinta Lietuvos armija. Musų atstovui labai patiko Lietuvos armija ne tik gera tvarka, bet išlavinta. Sako, Mariampolės pulkai ypatingi. Apkasuose, tai yra karo fronte, nesmagu!... Ar dieną ar naktį, lyja, sninga ar šaltas speigas, tenai, žemėse, grabėse, guli kareiviai — tėmyja priešą!... Atstovas kareivių ir karininkų paklausė, ar jiems neįkirėjo ilga kova, vargas. Karžygiai atsakė, kad neįkirėjo, nes jei pasiduos lenkams ar kitiems budeliams, tai vistiek svetimiems tarnaus, ir Lietuva butų pavergta.

Po kelionės iš armijos, — sako atstovas, — vėl pradėjęs darbuot Kaune. Dabar klerikalai jį atkakliai ėmė gaudyt. Anot jo, jeigu but nesprudęs į Klaipėdą, tai but buvę riestai. Klaipėdoje, susipažinęs su lietuviais veikėjais tenai, ėmėsi darbo. Žinoma, daug pasakyta prakalbų, aukuota pinigo, platinta literaturos. Ir žmonės, sako, įgavo drąsos, patriotiškumo — ir pagalios sukilo... ir nuvertė svetimą vergiją! Pil. Ivaškevičius sako, kad pirmutinė ir didelė garbė priklauso Klaipėdos krašto sukilėliams, o labiau tiems, kurie **šventoje ir garbingoje kovoje paaukavo gyvybę už Laisvę!... Nepriklausomybę!..**

Pil. Ivaškevičius daugiau pasakė, bet juk viską nesurašysi — užimtų daug vietos laikraštyje.

Dainos, muzika ir šokiai.

P-lės Al. ir Frac. Akstiniutės —viena pianu skambino, kita —šoko. Jaunų mergaičių gabumai, regis, dideli ir galima laukt gabių dailės muzikos—dainos žvaigždžių lietuviams. Publika aplodismentais pagerbė jaunas artistes.

Ponia Neviackienė dainavo, o komp. M. Petrauskas pianu akomponavo, "Be Laimužės." Šitiems dviem So. Bostono, o gal ir visoj Amerikos lietuvių dalyje, rinktiems dainininkams labai pavyko. Buvo geismo, kad atkartotų.

"Gabijos" Vyrų choras, komp. M. Petrauskui vadovaujant, dainavo: "Žalioj Lankoj" ir "Gaudžia Trimitai." Aštuonių, storais balsais vyrų dainos, gerai pavyko. Nekalbant kaip taikiai, pagal gaidų simbolą balsai gaudžia; bet dainų žodžiai gražųs.

Prieš išsiskirstysiant, sustojus publikai, padainuota Lietuvos tautos himnas. Tuomi ypatinga vakarienė ir užsibaigė.

Pažymėtini vakarienės rengėjai.

Pil. Ivaškevičiaus pasitikimui ir pagerbimui vakarienės rengime darbavosi daugiausiai Sandarietės, šios: Ona Palubeckienė, Ona Naugurienė, Veronika Sungailienė, Marcelė Palaimienė ir kitos, kurių dėl informacijų stokos, nepažįstu. Šitoms musų Sandarietėms ir veikėjoms Sandariečių eilėse, priklauso didelė garbė, už jų triusą. Musų moterįs juk jau nepirmas kartas pasižymi dideliais darbais So. Bostono lietuvių tautininkų tarpe, taip kaip dabar, tai juk vilties yra, kad Sandariečių darbuotojos — darbuosis ir ateityje Lietuvos naudai.

Kiek tenka atatikt, Sandarietėms darbuotojoms rupestingai dirbt padeda ir Sandariečiai. Pereitos vakarienės įrengime dirbo: S. Jokubauskas, J. Jankauskas, St. Mockus, Palaima ir kiti veikėjai. Miela ir pagirtina darbuotojams.

Perporteris.

VIEŠNIŲ PRAKALBOS.

Kovo 7 d., pasidarbuojant vietinei Sandariečių moterų kuopai, buvo surengtos prakalbos gerb. D. Sleževičienei ir Vencienei. Kadangi minėtos prakalbos taip momentaliai umu laiku buvo rengiamos, tai reikia pasakyti, kad jos pavyko gerai, kad nė nebuvo tikėtasi. Nors buvo umas rengimas ir maža proga buvo išgansinimui, bet publikos atsilankė virš 300.

Pirmiausiai kalbėjo gerb. Vencienė, kuri savo ilgoje virš valandos laiko kalboje apibrėžė netik našlaičių vargus, bet abelnai visos Lietuvos pergyventus vargus, kas pagimdė tą našlaičiams skurdą.

Tolesniai po kelių amerikonų kalbos kalbėjo gerb. Sleževičienė, kuri taipgi vaizdingai apipasakojo Liet. Mot. Globos Komiteto vargus, kaip jis liko suorganizuotas, kiek jam reikėjo vargo pergyventi, kada kasdieną našlaičių skaičius didėjo, o lėšų jų užlaigymui nebuvo, Sulyg abiejų kalbėtojų paaiškinimo, daugelis našlaičių yra, kurių yra nežinomos nė pavardės nė kur žuvo jų tėvai. Jie liko surinkti iš visos Lietuvos ir globojami, nors tinkamo užlaikymo suteikt negalima, bet nors gyvybė palaikoma. Taipgi dėkojo Am. lietuviams už pirmiausią suteiktą paramą ir prašė, kad ir ateityje neatsisakytų ištiesti savo pagelbos ranką tiems vargstantiems našlaičiams.

Paskiaus kalbėjo adv. F. J. Bagočius, kuris savo trumpoje karštoje kalboje kvietė visus susirinkusius gelbėti našlaičius.

Tolesniai buvo renkamos aukos Lietuvos našlaičiams per Moterų Globos Komitetą Kaune. Aukojo sekančiai: Adv. F. J. Bagočius $100.00, K. Šidlauskas $100.00, Komp. M. Petrauskas $25.00, Theodore Lydon $25.00, Juozas Sokas $20.00, James Powers $10.00, A. Klemarauskas $6.00, John Lydon $5.00, Olseika $5.00, J. Jarušauskas $5.00, J. Sedlevičius $5.00, A. Brainis lionis $5.00, Vincas Galubickis $5.00, A. Mockienė $3.00, K. Vileišis 3 dolerius; **po $2.00:** M. Vienis, F. Rulis, A. Limantas, K. Limontas, J. Vienys, Stasys Mockus, S. Jokubauskas; **po vieną dolerį:** Petras Rabeika, Kastantas Jurkenas, P. Apšiega, Petras Kiburis, Ant. Pilvinis, Jurgis Janušević̆ius, J. J. Petrauskas, J. Bulskis, J. M. Neviackas, M. Biekša, Juozas Jasinskas, And. Juodgudis, J. V. Zilinskas, J. Lekys, Jonas Tribuliauskas, Antanas Bendoraitis, Jonas Tuinila, Jonas Mickevičius, Juozas Skiotis, Zigmas Benževičius, A. Matuliauskas, M. Menelis, Pranas Žardeckas, Juozas Jakubauskas, A. Likienė, A. Pinevičius, K. Žibikas, P. Lackauskas, K. J. Paulauskas, J. Kučikas, K. Jakštys, P. Kasparunas, I. Vaičiunas, O. Daunienė, A. Jasinskas, J. Višniauskas, V. Juzepalis, Našlaičių Draugė, D. Sidaravičienė, J. Beleskis, J. Dereskevičia, K. Vaesla, M. Milezis, J. Vaitkunskas, P. Gabrėnas, J. Gabrėnas, J. Bakutis, J. Sulauskas, J. Vaisoras, S. Saibutis, J. Dragunas, J. Balandis, A. Keugris, V. B. Ambrozaitis, O. Brankiutė, J. Šaltis, J. Mikalionis, V. Kabalinskas, J. Zupkauskas, K. Kindaras, P. Šidlauskas, V. Sungailienė, M. Praitienė, J. L. Pašakarnienė, M. Alukonienė, M. Michelsonienė, P. Lukauskas, Capt. John J. Lydon, V. P. Jankauskas, A. Zinkevičius, M. Vareika, 3 Draugai $3.00, J. Bareikis, P. Akunis, P. Javaišius, V. Jenulevičius, A. Savickas, A. Balsevičienė, Mrs. Sexton, M. Arantienė, A. Sinkevičius, J. Sinkevičius, O. Palubeckienė, P. Zarveckas, viso su smulkiomis aukomis surinkta $466.63. Taipgi gerb. viešnios lankėsi pas So. Bostono biznierius, kurie taipgi gausiai aukojo, kas žymiai padidįs abelną So. Bostoniečių auką.

Vakarą atidarė gerb. N. Rastenis, pirmininkavo amerikonas.

Taipgi reikia priminti dar vieną dalyką, kad So. Bostono Broadway Teatro savininkas pažadėjo duoti koncertą, kurio visą likusį pelną paskirs Lietuvos našlaičiams.

"VELNIAS IŠRADĖJAS."

Komp. Mikas Petrauskas mums pranešė, kad dabar tik ką galutinai susitaręs su eks-senatoriumi James F. Powers'u dėlei Broadway Teatro "Velniui Išradėjui" operai. Broadway Teatras yra visai arti "Sandaros", ant Broadway, So. Bostone iš turi apie 2000 sėdynių. "Velnias Išradėjas" bus statytas gegužės 20 dieną, 1923 m. 2:30 P. M. Statomos "Velnias Išradėjas" dienos laiku, ir dar nedėldienyje, tad ir iš tolimesnių kolionijų galės atvažiuoti paklausyt ir grįžt vėl tą pačią dieną be jokių kėblumų. Tad valio GABIJA, kad tokį veikalą stato ir pirmaeiliam teatre.

Korespondentas.

GERBIAMA VISUOMENĖ.

Šiuomi pranešam, kad So. Bostono Lietuvių Labdarystės Draugijos fėrai prasidėjo labai pasekmingai ir tęsis šią visą sąvaitę. Šiuose fėruose turime daug naujesnių daiktų negu kitais metais turėjom. Pėtnyčios vakare tikimės, kad atsilankįs visi biznieriai ir dainuos "Gabijos" choras, tokiu budu, kviečiame visus lietuvius atsilankyti į šiuos fėrus.

Fėrų Komitetas.

SIMANO DAUKANTO MOKYKLAI VYKSTA.

A. L. T. Sandaros 78 Moterų kuopa laikė susirinkimą už praeitą utarninką,

Nutarė paaukuoti mokyklos reikalams $10.00 ir surengti vakarienę prieš mokyklos atidarymą mokyklos naudai. Taipgi nutarė surengti teatrališką vakarą balandžio 21 d., 1923 m. Pus pastatyta du veikalai: "Užkeikta mergelė" ir "Sulyg naujausios mados."

ANT PARDAVIMO.

Čeverykų krautuvė, biznis išdirbtas per 10 metų. Priežastis pardavimo, savininkas turi kitą biznį. Kreipkitės sekančiu antrašu:

740 Cambridge St.,
Cambridge, Mass. (13)

FĖRAI!

RENGIA SO. BOSTONO LIETUVIŲ LABDARYSTĖS DR-JA PRASIDĖS KOVO 9 ir TRAUKSIS IKI KOVO 19 D., 1923 M. Kiekvieną vakarą prasidės kaip 7 v. vak. Subatomis 6 val. vakare LIETUVIŲ SALĖJE,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Gerbiama Visuomenė!

Tai ir vėl turėsime progą taip sakant aplankyti Lietuvišką Kermošių arba FĖRUS.

Šiais metais bus skirtingi fėrai nuo visų kitų buvusių fėrų, nes pirmoj vietoj įžanga bus visiems dykai, išskyrus subatvakarius. Antra tai bus visai skirtingų gemių, kokių dar niekados nėra buvę, taip sakant, Europiškos mados gemių!

Taipgi dalyvaus dainininkai, chorai, benas ir kitokie pamarginimai. Žodžiu sakant, šie fėrai bus vieni iš gyviausių, nes visos So. Bostono ir Bostono Dr-jos, kuopos ir kliubai pasižadėjo skaitlingai dalyvauti. Tad visi kas gyvas atsilankykit į šiuos fėrus.

Įžanga dykai. **Visus kviečia L. L. DR-JOS VALDYBA.**

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA DĖL NAMŲ REIKALAUKITE pas mus, nes pas mus galėsite gauti. Dabartiniu laiku parduosime žieminius įrankius kaip tai: stiklus, paipas, kaminus prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS.
317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. A. AKUNEVIČIUS
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

PARDUODU PIGIAI.

3 šeimynų, 12 kambarių medinį namą su maudynėmis ir skalbynėmis arti vandenio, So. Bostone. Lengvos išlygos.

J. S. PALIONIS
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

REIKALAUJA DARBININKO
Prie šlapaus darbo.
Kreipkitės:
LEON E. GINGRAS
156 Marginal St., Chelsea, Mass.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą. Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros?

Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Ofiso Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

LietuvysAdvokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

AR ŽINOTE KAD
žinomas senas biznierius
ANTANAS NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.
ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi-

Ofiso Tel. S. B. 3520.
Namų Aspinwall 0581
Advokatas
A. O. ŠALNA (SHALNA)
Lietuvys Advokatas baigęs du universitetu Cornell University su A. B. ir G. Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2488.
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.